

Projectenevaluatie Binden of Boeien-1 (1996)

Een evaluatie van projecten die worden uitgevoerd in het kader van het beleid Jeugd en Veiligheid Amsterdam

Amsterdam, januari 1998

Agnes van Burik
Eva Klooster
Nelleke Hilhorst

Faint, illegible text visible along the left margin of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Vroegtijdig, snel en consequent reageren op strafbare feiten	7
2.1	Verbetering communicatie Openbaar Ministerie, politie en Raad voor de Kinderbescherming	7
2.2	Informatie-analyse sepotbeleid politie en justitie om te komen tot sepot-/verbaliseringsrichtlijnen	9
2.3	Optimalisering voorlichtingsrapportages Raad voor de Kinderbescherming aan OM en de Kinderrechter	11
2.4	Cliënt-volgsysteem	13
2.5	Verkorting doorlooptijden	15
2.6	Training vakdeskundigheid jeugddeskundigen bij Openbaar Ministerie, politie en Raad voor de Kinderbescherming op decentraal niveau	17
3	Grotere variatie in straffen	19
3.1	Uitbreiding leerstraffen	19
3.2	Uitbreiding werkstraffen	21
3.3	Uitbreiding HALT-afdoeningen	23
3.4	Opleggen taakstraffen via officiersmodel	25
3.5	Nachtdetentie	27
4	Perspectief op werk	29
4.1	Evaluatie en kwaliteitsverbetering arbeidsperspectiefprojecten van de politie	29
4.2	Coördinatie Keerpunt (stedelijke aanpak arbeidstoeleiding en -bemiddeling)	31
5	Cliëntgerichte hulpverlening	31
5.1	Aanpak criminaliteit onder zwerfjongeren	33
5.2	Implementatie en uitbreiding Nieuwe Perspectieven	35
5.3	Vorbereiden (methodische) uitbreiding Nieuwe Perspectieven	37
5.4	Ontwikkeling en evaluatie Unitur	39
6	Veilig schoolklimaat	41
6.1	Uitbreiding convenantsaanpak scholen v.o.-scholen	41
6.2	Stimuleren van het maken van veiligheidsplannen v.o.-scholen	43
6.3	Instrumentontwikkeling ten behoeve van veiligheid in scholen	45
6.4	Binding-versterkende activiteiten	47
6.5	Aanstelling additioneel personeel in kader Melkertregeling	49
6.6	Implementatie adoptiemodel scholen - politie	51
6.7	Voorlichting op school aan leerlingen, ouders en onderwijsgevend personeel	53
6.8	Deskundigheidsbevordering gastdocenten primair en voortgezet onderwijs	55
6.9	Stimulering deelname anti-agressietrainingen	57
6.10	Onderzoek veiligheidsproblemen basisscholen en behoefte aan naschoolse opvang	59
7	Verbetering informatie over jeugdproblematiek	61
7.1	Analyse trends in daad- en dadergroepen	61
7.2	Verbetering informatiepositie jeugdcriminaliteit	63
7.3	Databank reactiemogelijkheden	65

Faint, illegible text at the top left of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Faint, illegible text in the upper middle section of the page.

1 Inleiding

Een belangrijk onderdeel van het convenant Grote Stedenbeleid is het beleid Jeugd en Veiligheid. Hiervoor heeft de gemeente met een aantal partners het programma bestrijding jeugdcriminaliteit 'Binden of Boeien' ontwikkeld. Het BoB-programma is opgebouwd uit een aantal doelstellingen of thema's die gerealiseerd moeten worden via concrete projecten. Als hoofddoelstelling van het beleid geldt: jongeren zitten op school of zijn aan het werk.

Aan het einde van het eerste BoB-jaar (1996) heeft de gemeente Amsterdam aan Van Dijk, Van Soomeren en Partners (DSP) gevraagd de stand van zaken over 1996 op te maken. Dit heeft geresulteerd in de rapportage 'Binden of Boeien Voortgangsrapportage 1996'. In deze rapportage wordt per thema beschreven welke vorderingen zijn geboekt en welke algemene ontwikkelingen zich hebben voorgedaan bij de ontwikkeling en uitvoering van het beleid Jeugd en Veiligheid.

Het voorliggende rapport vormt een aanvulling op de reeds eerder verschenen voortgangsrapportage. In dit projectenevaluatieboek wordt per project beschreven welke voortgang er in 1996 is geboekt is bij de 30 BoB-projecten die begin 1996 zijn gehonoreerd en in de loop van 1996 van start zijn gegaan.

Bij de samenstelling van dit rapport is als volgt te werk gegaan.

- De beschrijvingen van de BoB-projecten die in 1996 zijn gehonoreerd, zijn opgenomen in de rapportage 'Binden of Boeien? Programma bestrijding jeugdcriminaliteit Amsterdam'. Deze projectbeschrijvingen vormen de basis van de onderhavige rapportage.
- De deelnemers van de projectgroep Jeugd en Veiligheid die als (ambtelijke) trekkers van projecten fungeren, hebben een format ingevuld waarmee ze de voortgang van 'hun' projecten op een aantal onderdelen hebben beschreven.
- Op basis van de ingevulde formats zijn de projectevaluaties geschreven.
- In het onderhavige rapport zijn de bestaande projectbeschrijvingen enigszins aangepast en tezamen met de projectevaluaties opgenomen.

00
 01
 02
 03
 04
 05
 06
 07
 08
 09
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99

100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150

2 Vroegtijdig, snel en consequent reageren op strafbare feiten

2.1 Verbetering communicatie Openbaar Ministerie, politie en Raad voor de Kinderbescherming

Een daadkrachtige en snelle interventie na aanhouding van een jongere vereist een intensievere samenwerking tussen de partners Openbaar Ministerie (OM), politie en Raad voor de Kinderbescherming (Raad). Tegen minderjarigen opgemaakte processen-verbaal worden onvoldoende gemeld bij de Raad. De Raad zal door voorlichting over het werk van de Raad en terugkoppeling van de resultaten van de meldingen hierop invloed uit kunnen oefenen. Het OM moet beter op de hoogte worden gesteld van de reactiemogelijkheden (o.a. taakstraffen). De problematiek van de aangehouden 12-minners zal worden geanalyseerd. Omdat deze jongeren niet door het OM kunnen worden vervolgd, moeten de Raad en de politie in onderling overleg bezien welke oplossingen mogelijk zijn.

Plan van aanpak:

- 1 Op beleidsniveau afspraken maken over wie wat meldt en aan wie; Openbaar Ministerie: coördinatiebureau Jeugdzaken; politie: coördinatiepunt Jeugdzaken (in oprichting); Raad: unitleiding strafzaken.
- 2 De organisatie zo inrichten dat deze afspraken uitgevoerd kunnen worden door: OM: aanspreekpunt Jeugdzaken (4x OvJ en parketsecretaris); politie: decentrale jeugdcoördinatoren (32 wijkteams, 9 districten); Raad: raadsonderzoeker/regiovertegenwoordiger (4x).

Doelstelling en doelgroep

Verbetering van de communicatie tussen OM, politie en Raad.
Doelgroep: functionarissen van OM, politie en Raad werkzaam op uitvoerend en beleidsniveau.
Het project heeft indirect betrekking op minderjarigen tegen wie proces-verbaal is opgemaakt.

Beoogde resultaat

Verhoging van het meldingspercentage (van 30% naar 50% van alle processen-verbaal tegen jongeren opgemaakt).
Snellere reactie op strafbare feiten.
Inzicht in problematiek 12-minners.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

De verwachting is dat van een daadkrachtigere en snellere interventie een preventieve werking uitgaat.

Uitvoerende organisaties

Openbaar Ministerie, politie en Raad voor de Kinderbescherming.

Planning

December 1995: instellen werkgroep.
Februari 1996: advies werkgroep.
Maart 1996: formalisering afspraken.

Financiën

f 90.000,- op jaarbasis (middelen en personeel voor de drie betrokken partners)
Financiële middelen zijn conform de begroting besteed.

Geplande evaluatie

Maart 1997: tussentijdse evaluatie.

Maart 1998: eindevaluatie.

Projectuitvoering

In 1996 is het platform Jeugdreclassering opgericht waarin naast de drie genoemde organisaties ook wordt deelgenomen door de sector jeugd-reclassering van de SiJA en de Reclassering voor volwassenen. De Raad voert de regie over dit platform. Door dit platform en door de voortzetting van de bestaande bilaterale overleggen is de onderlinge communicatie verbeterd.

Behaalde resultaten

In 1996 werd van de circa 4.000 tegen jeugdigen opgemaakte processen-verbaal 40% gemeld bij de Raad. Hiermee steeg het percentage gemelde zaken met 10% tot 40%. Het landelijk meldingspercentage van 50% werd dus nog niet bereikt.

De problematiek van 12-minners is nog niet geanalyseerd. Het aantal zorgmeldingen in verband met een strafbaar feit van 12 minners dat de Raad bereikt is gering, namelijk 21.

2.2 Informatie-analyse sepotbeleid politie en justitie om te komen tot sepot-/verbaliseringsrichtlijnen

Uit recente evaluaties is gebleken dat geen inzicht bestaat in de praktijk van het politie- en justitiesepot. Wat wel duidelijk is, is dat van de door de politie aangehouden minderjarigen bijna de helft door de politie en van die helft eenderde door justitie middels sepot's worden heengezonden. Inmiddels zijn er richtlijnen van de PG's inzake het sepot/verbaliseringsbeleid verschenen. De invalshoek is er thans op gericht informele besluitvormingsprocessen over de beslissing seponeren/afdoen dan wel doorzenden, inzichtelijk te maken (het zogenaamde afdoeningsonderzoek). Als producten wordt gestreefd naar de implementatie van een afdoenings-schema en een stappenplan.

Doelstelling en doelgroep

Inzicht krijgen in huidige politie- en justitiepraktijk met betrekking tot afdoening jeugdstrafzaken.

Formuleren en invoeren afdoeningsrichtlijnen voor seponerings- en vervolgingsbeleid.

Verbeteren afstemming politie en justitie.

Doelgroep: jongeren die door de politie zijn aangehouden.

Beoogde resultaat

Alle aangehouden jongeren worden volgens de geformuleerde richtlijnen op dezelfde wijze justitieel behandeld.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Door betere afstemming is de directe justitiële reactie op jeugdcriminaliteit eenduidig en consequent, wat de daadkracht van repressief ingrijpen versterkt. Een en ander is echter niet in cijfers uit te drukken.

Uitvoerende organisaties

Politie en OM (trekkers).

Extern onderzoeksbureau (Eysink, Smeets & Etman).

Planning

1995/1996 is het onderzoek uitgevoerd.

April 1997: presentatie onderzoeksresultaten.

September 1997: start werkgroep 'formulering richtlijnen'.

April 1998: start implementatie richtlijnen.

Financiën

Onderzoek: f 150.000,-.

De middelen zijn volledig en conform de begroting tot besteding gekomen.

Voor 1997 is subsidie beschikbaar gesteld om het ingezette proces van kwaliteitsverbetering in het effectief reageren op strafbare feiten door te zetten.

Geplande evaluatie

Jaarlijks in het kader van de projectevaluatie en financiële evaluatie van de stedelijke projecten waarover de politie het trekkerschap heeft.

Projectuitvoering

Het onderzoek heeft een half jaar vertraging opgelopen door de late beschikbaarstelling van de financiën door het Rijk, door de knelpunten met betrekking tot het verkrijgen van toestemming door het ministerie om dossiers in te zien en het moeizame proces van het verzamelen van cijfermateriaal en dossiers.

In de opzet van het project was geen rekening gehouden met de reeds door

justitie vastgestelde richtlijnen. De onderzoeksopzet is op basis van deze richtlijnen bijgesteld.

Het onderzoek was met name gericht op de formele en informele besluitvormingsprocessen bij politie en justitie en op de procesgang van een jeugdstrafzaak. De uitkomsten van het onderzoek leverden:

- helder inzicht in de kwaliteit van de besluitvorming en de procesgang;
- een kwantitatief overzicht van de jeugdstrafzaken;
- een bruikbaar advies over kwaliteitsverbetering in het kader van de doelstelling vroegtijdig, snel en consequent straffen.

Behaalde resultaten

Het gewenste product is nog niet in de organisaties geïmplementeerd. Het onderzoek is op te vatten als nulmeting in de doelstelling vroegtijdig, snel en consequent straffen. Op basis van deze nulmeting kunnen kwantificeerbare doelstellingen geformuleerd worden gelijktijdig met de implementatie van de afdoeningsrichtlijn.

2.3 Optimalisering voorlichtingsrapportages Raad voor de Kinderbescherming aan OM en de Kinderrechter

Door de beperkte hoeveelheid personeel dat door de Raad kan worden ingezet voor de aanpak van de jeugdcriminaliteit èn een te laag meldingspercentage van de politie, schiet de voorlichting over individuele gevallen aan het OM en de Kinderrechter op dit moment tekort. Nu er uitzicht is op het wegnemen van beide oorzaken, ligt het voor de hand de intensivering van de voorlichtingstaak van de Raad tot speerpunt te maken.

Doelstelling en doelgroep

Optimalisering voorlichtingsrapportage Raad.

Doelgroep: jongeren waartegen proces-verbaal is opgemaakt.

Beoogde resultaat

Verdubbeling uitgebreide voorlichtingsrapportages in 1996 ten opzichte van 1995.

Alle minderjarigen krijgen vroeghulp bij verzekeringstelling.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Doordat er meer en kwalitatief betere voorlichtingsrapportages zijn kan een passender reactie gegeven worden door de kinderrechters. Dit zou recidive-verlagend kunnen werken.

Uitvoerende organisatie

Afdeling strafzaken van de Raad voor de Kinderbescherming.

Planning

Maart 1996: benodigde personele uitbreiding bij Raad gerealiseerd.

Financiën

6 Formatieplaatsen, rechtstreeks aangevraagd bij Justitie.

In 1996 heeft een personeelsuitbreiding plaatsgevonden bij de afdeling strafzaken van de Raad. Naar verwachting is deze afdeling in maart 1997 met 6.0 formatieplaatsen op volle sterkte. De bedoeling was dat dat in maart 1996 reeds het geval zou zijn.

Geplande evaluatie

Interne evaluatie door de Raad (januari 1997).

Behaalde resultaten

Ten opzichte van 1995 is het aantal uitgebreide voorlichtingsrapportages van de afdeling strafzaken verdubbeld tot 156. Hiermee is de doelstelling over 1996 gerealiseerd.

Het beoogde resultaat is verder dat aan alle in verzekeringgestelden vroeghulp wordt verleend.

In 1996 is dat gerealiseerd bij 40% van alle verzekeringgestelden. In de overige gevallen werd ofwel geen actie ondernomen richting jongere (40%) ofwel kort na heenzending met de jongere gesproken (20%).

Concreet betekent dit dat er in 1996 499 vroeghulpbezoekjes werden afgelegd en 205 gesprekken na heenzending (infofo's) werden gehouden.

1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10
11	11
12	12
13	13
14	14
15	15
16	16
17	17
18	18
19	19
20	20
21	21
22	22
23	23
24	24
25	25
26	26
27	27
28	28
29	29
30	30
31	31
32	32
33	33
34	34
35	35
36	36
37	37
38	38
39	39
40	40
41	41
42	42
43	43
44	44
45	45
46	46
47	47
48	48
49	49
50	50
51	51
52	52
53	53
54	54
55	55
56	56
57	57
58	58
59	59
60	60
61	61
62	62
63	63
64	64
65	65
66	66
67	67
68	68
69	69
70	70
71	71
72	72
73	73
74	74
75	75
76	76
77	77
78	78
79	79
80	80
81	81
82	82
83	83
84	84
85	85
86	86
87	87
88	88
89	89
90	90
91	91
92	92
93	93
94	94
95	95
96	96
97	97
98	98
99	99
100	100

2.4 Cliënt-volgsysteem

Het invoeren van een cliënt-volgsysteem, waarin alle politie- en justitie-contacten (en eventueel de daaruit voortgevloeide hulpverleningscontacten) worden geregistreerd, is een aanbeveling van de Commissie Van Montfrans. De noodzaak van invoering wordt door alle betrokkenen in Amsterdam onderschreven. Het is zeer waarschijnlijk dat dit systeem bij de Raad voor de Kinderbescherming zal worden geplaatst en toegankelijk zal zijn voor OM, politie en SIJA.

Genoemde instellingen zullen intensief overleg voeren over de vragen welke gegevens men wil registreren en hoe deze gegevens mogen worden gebruikt. Op zeer korte termijn moet duidelijk worden via welke weg dit systeem wordt gefinancierd. Daarnaast moet duidelijk worden of onmiddellijk met de ontwikkeling van dit systeem in Amsterdam kan worden gestart of dat men moet wachten op landelijke invoering van één systeem.

Doelstelling en doelgroep

Ontwikkelen van een deugdelijke registratiesysteem waarin alle politie- en justitiecontacten van individuele minderjarigen zijn vastgelegd.

Doelgroep: minderjarigen die met politie/justitie in aanraking zijn gekomen.

Beoogde resultaat

De aanwezigheid van een registratiesysteem waarmee de doelgroep beter in beeld gebracht kan worden zodat de justitie-partners adequater kunnen reageren.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Wanneer daadwerkelijk gebruik gemaakt wordt van de voorhanden zijnde informatie mag verwacht worden dat de reactie op strafbaar gedrag van jongeren adequater wordt.

Als blijkt dat een adequatere reactie op strafbare feiten invloed heeft op het ombuigen van een criminele loopbaan van een jongere dan is er sprake van een afname van de jeugdcriminaliteit.

Uitvoerende organisaties

Raad voor de Kinderbescherming in nauwe samenwerking met politie, OM en SIJA.

Planning

Januari 1996: start overleg betrokken instanties.

Maart 1996: overeenstemming richtlijnen registratie.

Medio 1996: ontwikkeling systeem door automatiseringsdeskundigen (extern).

Eind 1996: proefdraaien.

Januari 1997: operationeel.

Financiën

P.M.

Geplande evaluatie

Januari 1998.

Behaalde resultaten

Medio 1996 is - in het kader van project 6.2 - een onderzoek gedaan naar mogelijkheden van een regionaal cliënt-volgsysteem: het zogenaamde Amsterdamse model CVS. Dit systeem houdt in dat politie, OM en Raad voor de Kinderbescherming elkaars systeem kunnen bevragen en opgevraagde gegevens op locatie kunnen uitprinten.

Het voornemen is om in 1997 tot een dergelijk cliënt-volgsysteem te komen

waarin ook de gegevens van 12-minners worden opgenomen. Dit heeft als voordeel dat ook de geschiedenis van de jongere voor het 12e jaar in beslissingen kan worden meegenomen. Het OM zal als trekker gaan fungeren bij de uitvoering van dit project.

2.5 Verkorting doorlooptijden

Hoe langer de tijd is die gelegen is tussen het plegen van een strafbaar feit en het opleggen van een straf, des te minder zal de effectiviteit van deze op te leggen straf naar verwachting zijn. De opgelegde maatregel wordt dan nauwelijks als straf gevoeld voor de normoverschrijding en zal dus naar alle waarschijnlijkheid ook geen gedragsverandering met zich meebrengen. Verkorting van de doorlooptijden kan op uiteenlopende wijzen worden verwezenlijkt. Op dit moment wordt daar op lokaal niveau door het OM in samenwerking met de kinderrechter op gestudeerd. Ook de landelijke werkgroep OM en Van Montfrans buigt zich over de verschillende mogelijkheden.

In ieder geval zal op grotere schaal dan tot nu toe het geval is taakstraffen worden opgelegd via het officiersmodel wat de gemiddelde doorlooptijd van jeugdzaken positief zal beïnvloeden (zie project 2.4).

Doelstelling

Het is, gezien het bovenstaande, van belang om snel en consequent te reageren op delinquent gedrag. Dus: lik op stuk geven bij normoverschrijdingen. Met dit doel voor ogen wil het parket de doorlooptijden verkorten.

Beoogde resultaat

In 75% van de jeugdzaken moet de behandeling binnen zes maanden na pleegdatum van het feit afgerond worden. In ieder geval zal het OM de zaken binnen drie maanden beoordelen.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Lik-op-stuk beleid beoogt het effect van de strafrechtelijke reactie te vergroten. De strafrechtelijke reactie dient een afschrik-effect te bewerkstelligen. De verwachting is dat hiermee recidive wordt voorkomen.

Uitvoerende organisatie

Het OM is aanvrager van het project.

Financiën

Op zo kort mogelijke termijn zullen voorstellen worden geformuleerd die dan zo spoedig mogelijk worden ingevoerd.

Op moment van aanvraag is niet vast te stellen in hoeverre een andere wijze van afhandeling van zaken extra inspanning van medewerkers zal vergen, waardoor er extra formatie nodig zal zijn.

Geplande evaluatie

Na een jaar zal worden bezien in hoeverre de doelstellingen zijn verwezenlijkt.

Behaalde resultaten

In 1996 zijn geen concrete resultaten geboekt in het kader van dit project. Om het beoogde resultaat te kunnen bereiken dient bij parket en politie in kaart te worden gebracht wat de knelpunten zijn met betrekking tot de doorlooptijden en dienen verbetervoorstellen te worden gedaan. Het onderzoek dat hiervoor gepland is zal in de tweede helft van 1997 worden uitgevoerd.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to blurring and low contrast.

2.6 Training vakdeskundigheid jeugddeskundigen bij Openbaar Ministerie, politie en Raad voor de Kinderbescherming op decentraal niveau

Recente evaluatie bij de politie heeft de decentralisatie van de afhandeling van jeugdzaken naar het wijkteam-niveau bekrachtigd; de politie kan nu een reactie op maat leveren die past bij de sociale context waarin de jongere zich bevindt.

Behandeling van jeugdzaken blijkt een specialistisch taakveld voor de politie. Jeugddeskundigen aan de wijkteams behoeven zowel een aanvullende training in kennis en vaardigheden als een regelmatige update van informatie over ontwikkelingen in jeugddelinquentie en de aanpak daarvan.

Evenzo kwam het OM tot het inzicht dat de gehele afwezigheid van specifieke jeugddeskundigheid (door het wegvallen van de jeugdunits) kwaliteitsverlies betekent. Sinds kort is binnen het OM een coördinatiebureau jeugdzaken operationeel en heeft elke geografische unit een officier aangewezen die als aanspreekpunt 'jeugdzaken' functioneert.

De Raad voor de Kinderbescherming voert de regie over de jeugd-reclassering. Samen met andere uitvoerende organisaties bezint zij zich momenteel op haar werkwijze en taakstelling en de deskundigheid die de reclasseringswerkers daartoe behoeven.

Het is de bedoeling dat:

- alle specialisten op decentraal niveau studiedagen volgen zowel intern binnen de eigen organisatie als met de gezamenlijke organisaties;
- deze decentrale samenwerkingspartners netwerken vormen die regelmatig overleggen en casuïstiek bespreken;
- de specialisten door kwartaalbijeenkomsten en info-bulletins geïnformeerd worden over recente ontwikkelingen aangaande jeugdcriminaliteit en de justitiële reactie daarop.

Doelstelling en doelgroep

Verbeteren kennis en vaardigheden van jeugdspecialisten op decentraal niveau.

Overbrengen recente ontwikkelingen en trends in jeugdcriminaliteit opdat jeugdspecialisten reactie op maat kunnen geven.

Beoogde resultaat

Alle specialisten aan de wijkteams hebben voldoende deskundigheid en informatie om politietaak aangaande afhandeling jeugdzaken professioneel invulling te geven.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Politie, OM en Jeugdreclassering weten de meest effectieve reactie in te schatten en jongeren aan te spreken. Dit vermindert recidive.

Uitvoerende organisaties

Politie (trekker), OM, instellingen voor jeugdreclassering, trainingsinstituten, gastsprekers, etc.

Planning

1996 start project.

Najaar 1996 keuze methodiek.

Financiën

Begroot: f 50.000 voor 1996.

In 1996 is in totaal f 76.292,- besteed.

De beschikbaar gestelde financiering bleek tekort voor het innovatietraject waartoe is besloten. Omdat het innovatietraject wel tegemoet komt aan de

hoog gestelde resultaatverwachtingen is aanvullende financiering aangevraagd en toegekend.

Geplande evaluatie

Na afronding cursus.

Behaalde resultaten

In het voorjaar van 1996 is een werkconferentie georganiseerd over de praktische gevolgen van het nieuwe jeugdstrafrecht voor politie, OM, Raad en SiJA. Op de conferentie kregen de aanwezigen een werkboek uitgereikt waarin relevante informatie over het nieuwe jeugdstrafrecht en de praktische invulling daarvan voor de Amsterdamse praktijk is opgenomen. Vervolgens heeft het enige tijd geduurd voor de gezamenlijke partners overeenstemming konden bereiken over de gewenste aanpak in de verdere deskundigheidsbevordering. Dit kwam onder andere omdat de ambitie om op decentraal niveau zowel aan deskundigheid als aan betere samenwerking te werken hoog gegrepen was.

Voor de integrale deskundigheidsbevordering is eind 1996 besloten tot een innovatietraject op alle districten volgens de methodiek van Smeekes, van der Wiel en Partners. De uitvoering van het project is vervolgens gepland na augustus 1997 vanwege de duur van het project (5 maanden intensief) en de opleidingsstop die was afgekondigd in verband met de Eurotop.

3 Grotere variatie in straffen

3.1 Uitbreiding leerstraffen

Een variatie aan leerstraffen is reeds beschikbaar, maar dient verder te worden uitgebreid. Gezien de aard van de jeugddelinquentie is in Amsterdam behoefte aan meer mogelijkheden in de categorieën middel-zware en zware leerstraffen. In deze categorie is de Raad in samenwerking met de Stichting HVO, die ook de Kwartaalkursus organiseert, bezig intensieve groepstrainingen voor de aanpak van groepsdelicten en individuele trajectbegeleiding te ontwikkelen.

Doelstelling en doelgroep

Uitbreiding soort en aantal leerstraffen.

Leerstraffen zijn bedoeld voor minderjarigen die met justitie in aanmerking komen: veelal licht criminelen en harde kern. (NB een taakstraf wordt maximaal 2 keer opgelegd).

Beoogde resultaat

Jaarlijkse toename aantal uitgevoerde leerstraffen met 10% en uitbreiding soort leerstraffen.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Minder recidive door betere aansluiting straf op aard delict en/of persoonlijkheid daders.

Uitvoerende organisaties

Buro Taakstraffen van de Raad voor de Kinderbescherming in samenwerking met HVO.

Planning

Wat betreft uitbreiding mogelijkheden leerstraffen:

- Maart 1996: instroom eerste deelnemers.
- Juni 1996: volledig operationeel.

Financiën

Begroot:

- f 90.000,- op jaarbasis: f 30.000,-: 4 jongeren = 24 deelnemers en f 60.000,- begeleiding van 12 jongeren.
- 0,3 formatieplaats Buro Taakstraffen, rest bij Justitie.

Geplande evaluatie

Maart 1997: tussentijdse evaluatie (Buro Taakstraffen).

Maart 1998: evaluatie (extern).

Behaalde resultaten

De Raad voor de Kinderbescherming en de Stichting HVO zijn er nog niet in geslaagd het soort leerstraffen uit te breiden. Het kost tijd om tot resultaten te komen.

De voorgenomen toename van het aantal opgelegde leerstraffen is wel gehaald. Er was in 1996 sprake van een stijging ten opzichte van 1995 met 17% tot 220 leerstraffen.

Faint, illegible text or markings on the left side of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

3.2 Uitbreiding werkstraffen

Hoewel het aantal werkstraffen afhankelijk is van de bereidheid van het OM en de Kinderrechter om deze op te leggen, zal de Raad voor de Kinderbescherming in de convenantsperiode streven naar een stijging in de uitvoering van het aantal werkstraffen met 10% per jaar. De gemeente zal zich inspannen voor het creëren en/of beschikbaar stellen van projectplaatsen voor de uitvoering van werkstraffen bij gemeentelijke diensten.

Doelstelling en doelgroep

Uitbreiding uitvoeringsmogelijkheden werkstraffen.

Werkstraffen zijn bedoeld voor minderjarigen die met justitie in aanmerking komen: veelal licht criminelen en harde kern. (NB een taakstraf wordt maximaal 2 keer opgelegd).

Beoogde resultaat

Jaarlijkse groei oplegging werkstraffen van 10%.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Minder recidive bij de doelgroep.

Uitvoerende organisatie

Buro Taakstraffen van de Raad voor de Kinderbescherming.

Planning

Oktober 1996: overleg Raad en OM over tempo groei.

Januari 1996: overleg Raad en Gemeente over werkplekken.

Juni 1996: realisatie capaciteitsuitbreiding.

Financiën

Gemeente: via reguliere middelen.

Raad: evenredige uitbreiding Buro Taakstraffen (1996: 0,5 formatieplaats, rechtstreeks aangevraagd bij Justitie).

Geplande evaluatie

Januari 1998 door Bureau Taakstraffen van de Raad.

Behaalde resultaten

Het aantal werkstraffen is in 1996 sterker gegroeid dan gepland, namelijk met 45%. Er zijn in 1996 401 werkstraffen opgelegd¹.

Een mogelijk knelpunt bij de verdere groei van het aantal opgelegde werkstraffen is de beschikbaarheid van werkplekken. De toezegging van de gemeente in 'Binden of Boeien' voor het beschikbaar stellen van werkplaatsen bij gemeentelijke instellingen, heeft nog geen concrete resultaten opgeleverd.

Noot 1 In de voortgangsrapportage 1996 staat per abuis vermeld dat het aantal werkstraffen in 1996 steeg met 17% tot 330 werkstraffen.

3.3 Uitbreiding HALT-afdoeningen

In het jeugdstrafrecht is een aantal nieuwe HALT-waardige delicten gedefinieerd. Dit betekent verruiming van diversie-mogelijkheden en taakverzwaring voor HALT. Hiervoor zijn tot en met 1998 twee extra medewerkers noodzakelijk.

Doelstelling en doelgroep

Meer jongeren die grensverkennend gedrag vertonen via een lik op stuk aanpak vroegtijdig corrigeren om erger te voorkomen.

Doelgroep: risicogroep

Beoogde resultaat

Groei aantal HALT-afdoeningen gedurende 3 jaar (1996, 1997 en 1998) met 10% per jaar.

Onderzoek doen uitvoeren naar de mate waarin Halt-afdoening recidive voorkomt (in vergelijking met niet-Haltafdoening).

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Minder recidive bij HALT-jongeren.

Uitvoerende organisaties

Bureau HALT regio Amsterdam-Amstelland.

Planning

Volgens bedrijfsplan

Financiën

1 fte 1996 - f 70.000

1 fte 1997 - f 70.000

Middelen zijn conform de begroting besteed.

1996: per 1 januari 1997 is de uitbreiding met 1 formatieplaats gerealiseerd (daarvoor uitzendkracht).

Geplande evaluatie

Jaarlijks in het kader van het Jaarverslag HALT.

Behaalde resultaten

Het aantal Halt-afdoeningen is gestegen van 775 (1995) naar 1132 (1996). Dit betekent een toename van 47%. De stijging is dus veel hoger dan ten doel was gesteld. Behaalde resultaten zijn toe te schrijven aan delicts-uitbreiding voor Halt-afhandeling.

Recidive-onderzoek wordt afgerond in september 1997.

Faint, illegible text visible in the left margin, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

3.4 Opleggen taakstraffen via officiersmodel

Bij de projectbeschrijving van verkorting doorlooptijden werd al kort aangegeven dat lik op stuk-beleid als reactie op strafbare feiten een grote voorkeur geniet. Daarnaast is er behoefte aan betere opvulling van het gat tussen een Halt-afdoening en de OM-afdoening en dagvaarding. Er zal worden aangesloten bij de wijze waarop met deze manier van afdoening wordt geëxperimenteerd bij de parketten Den Haag en Rotterdam. Er wordt gebruik gemaakt van standaard interventielijsten aan de hand waarvan op eenvoudige wijze valt vast te stellen voor welke feiten er welke taakstraf wordt opgelegd voor welk aantal uren. Op het politiebureau wordt de jeugdige voorzien van een oproep om op het parket te verschijnen alwaar hij te horen krijgt welke taakstraf zal worden opgelegd. Tegelijkertijd wordt nog op het politiebureau een dagvaarding meegegeven voor het geval de jeugdige aan deze oproep geen gehoor geeft.

Doelstelling en doelgroep

Het op grotere schaal opleggen van taakstraffen via het officiersmodel waardoor:

- snel en consequent gereageerd wordt op strafbare feiten;
- aangesloten wordt bij het idee van de Halt-afdoening, dus zoveel mogelijk een relatie wordt gelegd tussen het feit en de opgelegde straf.

Doelgroep: veelal licht criminelen en harde kern. (NB een taakstraf wordt maximaal 2 keer opgelegd).

Beoogde resultaat

Een toename van het aantal taakstraffen via het officiersmodel. De feitelijke omvang van de te realiseren toename is niet vastgelegd.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Minder recidive door:

- het verkorten van de tijd tussen het plegen van het feit en het opleggen van een straf;
- een betere aansluiting tussen aard van de straf en aard van het delict.

Uitvoerende organisatie

De Raad voor de Kinderbescherming zal de uitvoering van de taakstraffen verzorgen.

Planning

In januari 1996 zal worden aangevangen met deze wijze van afdoen.

Financiën

Er zijn geen middelen aangevraagd van Jeugd en Veiligheid: het streven om alles binnen de reeds aanwezige formatie te kunnen organiseren, is gerealiseerd.

Geplande evaluatie

Na een jaar zal worden geëvalueerd op snelheid van afdoening en praktische haalbaarheid van deze denkwijze.

Projectuitvoering

In 1996 is met deze wijze van werken aangevangen en deze zal gecontinueerd worden. Het is daarmee ook geen project meer maar een nieuwe werkwijze.

De uitvoering van de taakstraffen door de Raad voor de Kinderbescherming is goed verlopen. De Raad heeft alle taakstraffen kunnen uitvoeren.

Behaalde resultaten

In 1996 zijn 73 taakstraffen opgelegd via het officiersmodel. Medio 1997 was het aantal opgelegde taakstraffen al gestegen tot 98. In 1996 is echter slechts 8 maal een sanctie opgelegd via het zogenaamde 'Hopper-model'. Het OM heeft het voornemen uitgesproken om in 1997 meer aandacht te schenken aan deze wijze van toepassing van het officiersmodel. Er is niet nagegaan in welke mate de doorlooptijden worden verkort door het opleggen van taakstraffen via het officiersmodel.

3.5 Nachtdetentie

Er is een tekort aan detentieplekken voor jeugdigen. Er is ook behoefte aan een nieuwe vorm van detentie waarbij jongeren overdag een opleiding kunnen volgen of kunnen werken waarbij ze zich 's avonds moeten melden bij een soort huis van bewaring of soort tuchthuis. Het liefst plekken in Amsterdam omdat dat de omgeving is waar de jongeren later ook weer in moeten functioneren.

Over de invulling van deze voorgestelde vorm van detentie zal met het Ministerie van Justitie nader overlegd moeten worden. De nieuwe Beginselenwet voor jeugddetentie zal het kader vormen waarbinnen nagedacht kan worden over alternatieve detentievormen. Deze wet is pas wetsvoorstel. Wanneer deze wet van kracht is kan worden gezien welke ruimte Amsterdam heeft om voorstellen van deze aard te verwezenlijken.

Doelstelling en doelgroep

Het onderzoeken van de (juridische) mogelijkheid van het creëren van detentieplaatsen binnen de leefomgeving. Door de mogelijkheid te bieden om te werken of naar school te gaan worden optimale randvoorwaarden geschapen voor het resocialisatieproces.

Doelgroep: minderjarigen die gedetineerd zijn (harde kern-jongeren).

Beoogde resultaat

Een rapport met aanbevelingen voor een goede alternatieve vorm van detentie.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Betere voorwaarden voor resocialisatie zullen naar verwachting leiden tot een afname van de recidive onder de doelgroep.

Uitvoerende organisaties

Het onderzoek naar de lokale mogelijkheden naar nachtdetentie zal onder begeleiding van het parket Amsterdam plaatsvinden. Het idee is dat het een gezamenlijk project moet worden van Ministerie van Justitie, Justitie Amsterdam en de gemeente. De laatste zou kunnen zorgdragen voor geschikte huisvesting. Voor het dagprogramma zullen - indien nodig - de Raad voor de Kinderbescherming en de gemeente kunnen zorgen.

Planning

Afhankelijk van de verdere invulling van het project zal een planning worden opgesteld.

Financiën

Het benodigde bedrag werd geschat op f 3.000.000. Er is geen geld geclaimd voor het onderzoek. Omdat het Ministerie van Justitie negatief heeft beslist over het project zijn er verder ook geen middelen 'Jeugd en Veiligheid' aangewend.

Geplande evaluatie

Bij de verdere organisatie en planning van dit project zal ook de evaluatie worden opgenomen. Geëvalueerd zal in ieder geval moeten worden in hoever het beoogde resultaat van optimale resocialisatie bereikt wordt met deze detentievorm.

Behaalde resultaten

Het project (onderzoek) heeft vier maanden geduurd. De bevindingen zijn voorgelegd aan het Ministerie van Justitie. Het rapport heeft er helaas niet toe geleid dat toestemming is gegeven voor het starten van het project nachtdetentie. De juridische modaliteiten zoals Amsterdam die wilde, werden niet geaccepteerd door het Ministerie van Justitie.

Faint, illegible text visible in the left margin, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

4 Perspectief op werk

4.1 Evaluatie en kwaliteitsverbetering arbeidsperspectiefprojecten van de politie

De politie Amsterdam-Amstelland kent een tiental arbeidsperspectiefprojecten voor jongeren die rand-crimineel gedrag vertonen. De projecten hebben als doel arbeids- en opleidingsperspectief te geven aan rand-criminele jongeren door het aanbieden van toezichthoudende stages, opdat afglijden naar criminaliteit wordt voorkomen.

Tevens wordt jongeren de kans gegeven bij te dragen aan het toezicht en de veiligheid in de eigen woonbuurt.

Het effect van de projecten lijkt positief, maar is niet aangetoond.

Bovendien draaien de projecten (o.a. Beware Watch Out, Rivierenteam, PEP-team, Supp-oost e.d.) los van elkaar, wat de kwaliteit niet altijd ten goede komt. Effect- en procesevaluatie is noodzakelijk om tot kwaliteitsverbetering te komen en over de voortgang van de projecten te kunnen beslissen.

Doelstelling en doelgroep

- Inventariseren en beschrijven projecten.
- Projecten evalueren op kwaliteit en effect.
- Uitvoeren van een werkplan projectontwikkeling.
- Verbeteren doorstroom naar arbeid en opleiding.
- Voorzetten van succesvol gebleken projecten.
- Zoeken naar reguliere budgetten.

Beoogde resultaat

Er bestaat helder zicht op de arbeidsperspectiefprojecten van de politie en de kwaliteitsontwikkeling ervan. De projecten hebben een vaste plaats in de lokale schakel thuis-school-arbeid.

De politie heeft de aanbrengfunctie ten aanzien van arbeidsbemiddeling korpsbreed georganiseerd.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Rand-criminele jongeren worden middels een stage gestimuleerd te kiezen voor werk en opleiding. De negatieve spiraal die tot crimineel gedrag leidt wordt doorbroken.

Uitvoerende organisaties

Regiopolitie Amsterdam-Amstelland met externe deskundigen.

Planning

Voorjaar 1996: start.

Najaar 1996: afronding effectevaluatie en onderzoek.

Financiën

Evaluatie en incidentele financiering van niet gedekte kosten: f 225.000,-. De middelen zijn conform de begroting besteed. Er zijn eenmalig gelden toegekend aan verschillende jeugdtoezichtteams voor onder meer winterkleding en training.

In de financiële verantwoording is een reservering voor 1997 opgenomen om de adviezen voor kwaliteitsverbetering te kunnen realiseren.

Geplande evaluatie

Jaarlijks in het kader van de projectevaluatie en financiële evaluatie van de stedelijke projecten waarover de politie trekkerschap heeft.

Betrokkenheid van de doelgroep

De doelgroep is gedurende het onderzoek geëncquêteerd. Bij de uitwerking van adviezen zal de doelgroep eveneens worden betrokken en als klankbord fungeren.

Projectuitvoering

De door het Rijk toegekende subsidies kwamen met vertraging beschikbaar waardoor de start van de uitvoering meer dan een half jaar vertraging opliep. Het project is verder volgens opzet uitgevoerd.

Een onderzoeksbureau (Van Dijk, van Soomeren en Partners) kreeg de opdracht de effect- en procesevaluatie uit te voeren en adviezen te formuleren met betrekking tot kwaliteitsverbetering. Eind december 1996 is het onderzoek afgerond.

Er komt een plan van aanpak voor kwaliteitsverbetering. Naast projectontwikkeling wordt gewerkt aan doorstroming naar arbeid (zie project stedelijke aanpak arbeidstoeleiding en -bemiddeling).

Behaalde resultaten

Projecten zijn geïncventariseerd en door een extern onderzoeksbureau onderzocht op kwaliteit en effect. Uit het onderzoek komt naar voren dat arbeidsperspectiefprojecten een aantoonbare bijdrage leveren aan het voorkomen van het afglijden van rand-criminele jongeren.

Op basis van onderzoeksresultaten is een werkplan kwaliteitsverbetering opgesteld.

4.2 Coördinatie Keerpunt (stedelijke aanpak arbeidstoeleiding en -bemiddeling)

Onder de jeugd- en jong-volwassenpopulatie tot 27 jaar blijken vooral werkzoekenden met justitiële en politieke contacten buiten de boot te vallen in de bestaande instituties voor arbeidstoeleiding (GSD en arbeidsbureau). Deze groep maakt veelal deel uit van de D-categorie onbemiddelbare jongeren. Pilots in Zuidoost (het Werk- en Opleidings Project) en in Nieuw-West (Nieuwe Perspectieven/Werkstart-JOC) wezen uit dat deze jongeren wel degelijk te bemiddelen zijn naar werk, maar dat een andere aanpak daarvoor noodzaak is (individuele trajectbegeleiding). De totale doelgroep wordt geschat op zo'n 6000 jongeren.

Gewerkt wordt aan de realisering van een consulentschap op decentraal niveau, om de individuele trajectbegeleiding uit te voeren. Samenwerkingsverbanden tussen organisaties en projecten in stadsdelen zijn essentieel (bundeling van expertise).

Onderdeel van dit brede project is de ontwikkeling van een specifieke werkwijze van arbeidsbemiddeling binnen het RBA, gericht op de doelgroep van ex-gedetineerde jongeren.

Doelstelling en doelgroep

- Organiseren begeleiding, scholing en bemiddeling naar arbeid en nazorg daaromheen van rand-criminele jongeren die door het arbeidsbureau in de D-categorie geplaatst zullen worden.
- Instellen loketfunctie welke een deel van het zorgenkader overneemt, als makelaar tussen arbeidstoeleiding door bestaande instituties en aangemelde jongeren (opdat zij C-categorie worden in plaats van D-categorie).

Doelgroep: alle bij Keerpunt betrokken instanties, instellingen, organisaties, projecten en besturen (centraal en decentraal).

Beoogde resultaat

Per jaar bemiddeling en toeleiding van 1000 à 1500 jongeren via bestaande instituties door tussenkomst van de consultant. In 1996 te beginnen met 500 jongeren.

In september 1996 zijn hierover nadere afspraken gemaakt door de gemeente, de GSD en het RBA in het kader van het Convenant Arbeidsvoorziening.

- Keerpunt heeft in 1996 een plaatsingstaakstelling met garantie voor 125 jongeren en met inspanningsverplichting voor 245 jongeren.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Aanpak moet leiden tot voorkomen criminele carrièregang van jongeren tot 27 jaar, waarbij nog scholings- en arbeidspotentie mogelijk wordt geacht.

Uitvoerende organisaties

Arbeitsbureau en Sociale Dienst, met politie als (mede)-trekker. De politie heeft tevens een aanbreng- en aanmeldingsfunctie. Ook hulpverleningsorganisaties en -projecten dragen in deze bij. Betrokkenheid van stadsdelen is essentieel.

Planning

Start: zodra projectfinanciering rond is.

Financiën

5,7 miljoen, te verwachten financiering in het kader van het convenant grote stedenbeleid, onderdeel werk ('inkoopmodel RBA'). Onderdeel ex-gedetineerden (methodiekontwikkeling binnen RBA) is reeds geregeld in het kader van het convenant Ministerie van Justitie - Gemeente Amsterdam (in 1995/96/97 respectievelijk f 50.000,-, f 100.000,- en f 50.000,-).

Geplande evaluatie

Jaarlijks. ■

Projectuitvoering

Halverwege 1996 bleek dat de verantwoordelijkheid voor en de aansturing van het project niet goed waren geregeld. De aansturing van dit project vergt zeker ook gezien de achtergrond van de ingewikkelde problematiek (verkokering politie/justitie en arbeidsbemiddeling, een problematische doelgroep) bijzondere aandacht. Het grote aantal betrokken organisaties bij dit project maakt dat aan afstemming veel aandacht besteed moet worden. Verder moet erop gelet worden dat het draagvlak binnen het RBA en de GSD (organisaties die weinig ervaring hebben met bemiddeling voor delinquente groepen) bevorderd wordt.

Het project Keerpunt is eerst in oktober 1996 gestart. Bij alle arbeidsbureaus zijn Keerpuntconsultanten aangesteld en bij de Gemeentelijke Sociale dienst zijn functionarissen aangesteld om op decentraal niveau individuele trajectbegeleiding uit te voeren. Het is de bedoeling dat in 1997 een overall-coördinator/projectleider wordt aangesteld.

Behaalde resultaten

In 1996 zijn ongeveer 100 jongeren in het project ingestroomd. Het project richt zich op 3 typen jongeren van 16 tot 27 jaar:

- cliënten die voor de eerste keer met de politie in aanraking zijn geweest of dreigen te komen;
- cliënten die vanuit de politie zijn overgedragen aan justitie;
- ex-gedetineerden.

Aan het uitgangspunt dat Keerpunt een stadsbrede aanpak moet bieden is in die zin voldaan dat op ieder arbeidsbureau een Keerpunt-consultant is aangesteld. Er is echter nog geen sprake van een stadsbrede instroom. Het grootste deel van de aanmeldingen komt via de reclassering (69 jongeren). De instroom van de eerste twee doelgroepen is laag. Er kan nog niet gesproken worden van een aparte aanpak van ex-gedetineerden. Begin 1997 is wel een voortgangsrapportage verschenen over de instroom van ex-gedetineerden in het project Keerpunt.

■

5 Cliëntgerichte hulpverlening

5.1 Aanpak criminaliteit onder zwerfjongeren

Naar schatting lopen er in Amsterdam op jaarbasis plusminus 475 zwerfjongeren op straat rond. Jongeren variërend in leeftijd van 13 tot en met 23 jaar, die om wat voor reden dan ook thuisloos zijn geworden. De populatie zwerfjongeren kan in drie groepen worden onderscheiden:

- de "zorggroep"; jongeren met problemen op het terrein van psychiatrie, verslaving en zwakbegaafdheid, die naar verwachting continue zorg nodig hebben;
- de "perspectiefvullen"; jongeren die in korte tijd op een goed spoor te zetten zijn en vaak doorstromen naar reguliere jeugdhulpverlening;
- de "vallen-en-opstaanders"; jongeren met wie op korte termijn géén, op langere termijn wél resultaten te bereiken zijn en waarvan het gedrag zich kenmerkt door vooruitgang en terugval en wisselende motivatie; 30% heeft frequent politiecontact, 21% heeft te maken met lopende strafzaken.

Naast het Poortgebouw, afdeling van Amstelstad waar jongeren korte tijd (5 nachten per maand) opgevangen kunnen worden en voor een langere tijd kunnen worden begeleid, is er het Bertholt Brechthuis (30 bedden) voor de "zorggroep". Behoeft van de "vallen en opstaan-groep" is langer durende opvang en dagbesteding 'op maat', waarna uitstroom naar een begeleide woonplek of zelfstandige huisvesting plaatsvindt.

Door de sluiting van pension Zeezicht, voorjaar 1995, moeten voor de laatstgenoemde groep aanvullende vormen van verantwoorde opvang komen (bed, bad, brood en dagbesteding). De verwachting is dat een capaciteit van 20 bedden aansluit bij de behoefte. Hierover zijn nog geen harde cijfers bekend.

Een jeugdopvang zou hierbij uitkomst kunnen bieden. Bewoners worden daarin begeleid door de Stichting Zwerfjongeren Amsterdam en volgen een (nog te ontwikkelen) dagactiviteitenprogramma.

Doelstelling en doelgroep

- Op verantwoorde wijze tijdelijk onderdak bieden aan jongens en meisjes tussen de 16 en 23 jaar (veilige slaapplek, eten en wasgelegenheden).
- Ontwikkeling van een specifiek programma van activiteiten voor zwerfjongeren met politie-/justitiecontacten.

Doelgroep: Jongens en meisjes tussen 16 en 23 jaar die geen geregeld onderdak hebben en behoren tot de "vallen en opstaan-" groep. Er is sprake van meervoudige problematiek. Er is meestal sprake van uitgebreide ervaring met (gedwongen) hulpverlening. Daarbij is weinig tot geen perspectief binnen de reguliere jeugdhulpverlening.

Beoogde resultaat

De aanwezigheid van een verantwoorde invulling van tijdelijk onderdak en een specifiek programma van activiteiten voor zwerfjongeren met politie/justitiecontacten.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Verminderen van crimineel gedrag van zwerfjongeren en verminderen van de kans op recidive door een adequate sociale opvang en hulpverlening.

Uitvoerende organisaties

Amsterdam/Centrum voor jeugdhulpverlening (pension) en Stichting Zwerfjongeren Amsterdam (begeleiding) en aanbieders van dagprogramma's.

Planning

In 1996 moet op basis van evaluatie van het zwerfjongerenproject de noodzaak van beoogde voorziening worden aangetoond; dan opnemen in groeimodel 1997.

Financiën

P.M.

Geplande evaluatie

Per kwartaal.

Behaalde resultaten

De aanpak van criminaliteit onder zwerfgroepjongeren is in 1996 niet nader ingevuld. Zwerfjongeren zijn geen aandachtsgroep meer. De leeftijd van zwerfjongeren in de stad ligt namelijk veelal boven de 18 jaar en valt daarmee buiten de prioritaire doelgroep Jeugd en Veiligheid.

Eind 1996 is wel een projectaanvraag gedaan omtrent huisvesting voor zwerfjongeren. HVO-Amsterdam heeft deze aanvraag ingediend aan de hand van het projectplan 'Jeugdpension Amsterdam'. Deze aanvraag is niet gehonoreerd, omdat huisvesting en opvang behoort tot de reguliere verantwoordelijkheid van de STIZA (Stichting Zwerfjongeren Amsterdam). De additionele middelen J&V worden alleen ingezet als sprake is van een duidelijke relatie tussen zwerfjongeren en criminaliteit en te subsidiëren activiteiten gekoppeld zijn aan concrete trajecten.

■

5.2 Implementatie en uitbreiding Nieuwe Perspectieven

Met ingang van 1 januari 1996 heeft Nieuwe Perspectieven in de stadsdelen West en Nieuw-West een meer structureel karakter gekregen. De aanpak is geïmplementeerd door het project onder te brengen bij het Sociaal-agogisch Centrum, onder conditie van onvoorwaardelijk behoud van aanpak, methode en instrumentarium. Tevens zijn AFAK en het Preventieproject Marokkaanse Jongeren Osdorp, per 1 januari 1996 samengevoegd met Nieuwe Perspectieven. In de praktijk betekent dit dat een preventieteam aan Nieuwe Perspectieven is toegevoegd. Tevens wordt hierdoor ook een jongere doelgroep bereikt.

Vanwege de positieve resultaten is de aanpak van Nieuwe Perspectieven, per 1 augustus 1996 uitgebreid naar Amsterdam-Noord en Oost/Zeeburg. De 10 nieuwe interventiewerkers zijn vooralsnog in dienst van de Stichting Nieuwe Perspectieven.

Doelstelling en doelgroep

- Samenvoeging van drie (intensief-) ambulante projecten in Amsterdam-West per 1 januari 1996; het nieuwe project wordt ondergebracht bij het Sociaal-Agogisch Centrum (SaC), een grote instelling voor jeugdhulpverlening.
- Onvoorwaardelijk behoud van de aanpak, methode en instrumentarium van Nieuwe Perspectieven, waarbinnen de leerervaringen van de categoriale preventieprojecten worden geïntegreerd op basis van evaluatie-onderzoek.
- Goede aansluiting van het nieuwe project op de ontwikkelingen van 'Regie in de Jeugdzorg' (Bureaus Jeugdzorg).
- Uitbreiding van de Nieuwe Perspectieven-aanpak naar andere stadsdelen (Oost, Zeeburg, Amsterdam-Noord en Zuidoost).
- Voortzetting van gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheid en betrokken instanties voor de inhoudelijke aansturing en regie voor een periode van twee jaar daarna zal de ROA-Bestuurscommissie Jeugdhulpverlening deze taak overnemen.

Vanaf 1995 wordt de doelgroep als volgt omschreven. Jongeren die voor deelname in aanmerking komen hebben het volgende profiel:

- contacten met politie en justitie;
- regelmatig spijbelen of vroegtijdig schoolverlaten;
- ontoereikend contact met de leefomgeving;
- geen uitzicht op een maatschappelijke carrière;
- inkomen uit roof of inbraak;
- dreiging van overgang naar een professionele criminele loopbaan;
- leeftijd tussen de 12 en 20 jaar (in Amsterdam-West tussen 10 en 20 jaar);
- de jongere is gebonden aan het projectgebied;
- de etnische herkomst van de jongere is niet van belang.

Nieuwe Perspectieven richt zich met name op de licht-criminelen en de beginners.

Beoogde resultaat

- 75% van de jongeren uit de doelgroep ontwikkelt een nieuw perspectief (school of werk).
- Er is samenhang tussen voorzieningen en beleidssectoren in de werkgebieden (integrale aanpak).
- Er is een overdraagbare methodiek ontwikkeld.
- Projecten in West zijn samengevoegd.
- Inbedding in reguliere jeugdhulpverlening van Nieuwe Perspectieven West/Nieuw-West.

- Start van uitbreiding naar Amsterdam-Noord en Oost/Zeeburg.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Door jongeren met regelmatige politie- en/of justitiecontacten de stap (terug) naar school of werk te laten maken wordt recidive voorkomen. Uit de evaluatie uitgevoerd door het Instituut voor Jeugd en Welzijn van de Vrije Universiteit blijkt dat 78% van de bereikte jongeren niet meer recidiveerde.

Uitvoerende organisaties

Amsterdam Nieuw-West/West: het Sociaal-agogisch Centrum.

Uitbreidingsgebieden Amsterdam-Noord en Oost/Zeeburg: Stichting Nieuwe Perspectieven.

Methodische begeleiding: INSTAP Beheer.

Inhoudelijke aansturing en regie: Interbestuurlijke Regiegroep Jeugd en Veiligheid.

Planning

Project is volgens planning uitgevoerd.

Financiën

Besteed: West: f 1.355.000,-; Amsterdam-Noord en Oost/Zeeburg: f 1.378.000,-.

Geplande evaluatie

Door het Instituut Jeugd en Welzijn van de Vrije Universiteit te Amsterdam.

Projectuitvoering

Afspraken met kernvoorzieningen hebben redelijk tot goed gefunctioneerd (protocol met OM, samenwerkingsovereenkomst met politie, convenant met arbeidsvoorziening, afspraken met de jeugdbescherming). Terugplaatsing in het regulier onderwijs blijft een groot probleem.

Behaalde resultaten

- De nieuwe instroom in 1996 bedroeg 287 jongeren (hiermee werd de gestelde taakstelling voor 120% gerealiseerd).
- Voor 71% van de jongeren die met een interventie gestart zijn (dit is 83% van de jongeren die een interventie hebben afgerond) is sprake van verbetering op verschillende levensterreinen, met name school of werk, gezin en criminaliteit. Uit nameting blijkt dat de effecten op langere termijn vaker toenemen of gelijk blijven dan afnemen.
- De kosten per interventietraject bedragen f 6.000,- per jongere. Deze kosten zijn vergelijkbaar met die van de ambulante jeugdhulpverlening elders, maar het product is gezien de zwaarte van de doelgroep en de intensiteit van het aanbod goed tot zeer goed te noemen.
- De bereikte doelgroep blijkt conform het plan van aanpak (85% heeft te maken met politie-/justitiecontacten). Jongens van 14-20 jaar vormen 92% van de doelgroep, het zwaartepunt ligt bij 16-17 jaar; 61% is van Marokkaanse afkomst.
- Op de verschillende leefbaarheidsgebieden die voor jongeren van belang zijn, zijn samenwerkingsafspraken gemaakt met instellingen, die veelal contractueel zijn vastgelegd.
- Projecten in West zijn samengevoegd en structureel ondergebracht bij een reguliere instelling voor jeugdhulpverlening.
- Het project is uitgebreid met twee teams in Amsterdam-Noord en Oost/Zeeburg.

5.3 Voorbereiden (methodische) uitbreiding Nieuwe Perspectieven

Een noodzakelijke voorwaarde voor het welslagen van de uitbreiding van de aanpak van Nieuwe Perspectieven naar Amsterdam-Noord en Oost/Zeeburg is een intensieve training van de nieuwe medewerkers in de specifieke methodiek 'Helpen in eigen omgeving'. Daarnaast zijn netwerktrainingen van uitvoerende contactfunctionarissen in de nieuwe werkgebieden van groot belang.

Doelstelling en doelgroep

Voorbereiden start uitbreiding Nieuwe Perspectieven in Amsterdam-Noord en Oost/Zeeburg.

De doelgroep bestaat, wat betreft werving en netwerktraining uit ervaren medewerkers van relevante instellingen op het terrein van jeugdbeleid, criminaliteitsbestrijding, arbeidsvoorziening en onderwijs. Wat betreft deskundigheidsbevordering bestaat de doelgroep uit de nieuwe interventiewerkers uit de twee uitbreidingsgebieden.

Beoogde resultaat

- Multi-disciplinaire en multi-etnische interventieteams.
- Interventiewerkers zijn en blijven 'fit-for-the-job'.
- Netwerkopbouw en sluitende afspraken met relevante instellingen/instanties.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

(Slechts) indirect, noodzakelijke voorwaarden zijn gecreëerd.

Uitvoerende organisaties

INSTAP Beheer: rol bij werving interventiewerkers, supervisie/intervisie en netwerktrainingen.

Gemeente Amsterdam: rol in contractafspraken, samen met de coördinator van Nieuwe Perspectieven.

Planning

Heel 1996 en 1997.

Financiën

f 188.160,- op jaarbasis.

Het bedrag is conform de begroting besteed.

Geplande evaluatie

Alleen interne evaluatie door de deelnemers.

Projectuitvoering

De samenwerking tussen de verschillende uitvoerende instellingen is goed verlopen, dankzij de korte lijnen tussen gemeente, Stichting Nieuwe Perspectieven en INSTAP Beheer.

Behaalde resultaten

De beoogde resultaten zijn gehaald:

- De werving heeft twee nieuwe teams opgeleverd in Amsterdam-Noord en Oost/Zeeburg, bestaande uit ieder vijf interventiewerkers, met een multi-disciplinaire en multi-etnische achtergrond.
- Continue en deskundige hulpverlening aan de doelgroep van Nieuwe Perspectieven door voortdurende begeleiding.
- Netwerktrainingen hebben geresulteerd in vaste contactpersonen bij instellingen/instanties.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

5.4 Ontwikkeling en evaluatie Unitur

Unitur is een categoriaal project voor Antilliaanse/Arubaanse jongeren uit de risico- en maatregelengroep in Amsterdam Zuidoost. Vanaf de start is de Antilliaanse gemeenschap betrokken bij het project. Er wordt verder samengewerkt met politie, Arbeidsbureau, Sociale Dienst, Leger des Heils en GG&GD.

Het project loopt tot eind 1996.

Per 1 januari 1996 is het project rechtstreeks ondergebracht bij de reclassering en zijn twee nieuwe (part-time) coördinatoren aangesteld. Verder is een nieuw plan van aanpak gemaakt.

Doelstelling en doelgroep

Antilliaanse/Arubaanse jonge delinquenten tussen de 16-25 jaar te weerhouden van recidive en hen de stap (terug) naar school of werk te laten maken.

Doelgroep: Antilliaanse/Arubaanse jongeren tot 25 jaar in stadsdeel Zuidoost; in het bijzonder jongeren met een onvoorwaardelijke gevangenisstraf, niet-veroordeelde arrestanten en de zogenaamde hangers met persoonlijkheidskenmerken die het risico op criminele activiteiten vergroten.

Het gaat in dit project dus zowel om beginners, licht criminelen, als jongeren behorend tot de harde kern.

Beoogde resultaat

- Verbetering in de situatie van de deelnemers aan het project.
- Er is een netwerk opgebouwd met de instanties in Zuidoost.
- De methodiek is aan het eind van het project geïmplementeerd.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Niet vast te stellen.

Uitvoerende organisaties

Stichting Reclassering Nederland, ressort Amsterdam. De feitelijke uitvoering wordt gedaan door specifieke medewerkers bij de werkkunit Zuidoost van de Reclassering.

Een bestuurlijke regiegroep is verantwoordelijk voor de inhoudelijke aansturing en regie.

Planning

Experimenteel project duurt tot eind 1996.

Financiën

1996: f 650.000,- (bijdragen van gemeente (f 150.000,-), stadsdeel Zuidoost (f 150.000,-) en het Ministerie van Justitie (f 150.000,-).

Geplande evaluatie

Eindevaluatie van Unitur door Regioplan.

Projectuitvoering

Zowel door de interventie-medewerkers als door de netwerkinstaties is positief gereageerd op de nieuwe organisatiestructuur en de maatregelen die door de nieuwe projectcoördinatoren zijn genomen in 1996. De samenwerking met belangrijke netwerkpartners is in 1996 geïntensiveerd en verbeterd. Dit komt onder andere doordat ze nu gebruik maken van het netwerk van de reclassering in Zuidoost. Verder bleken de oorspronkelijke restartplannen in de praktijk niet uitvoerbaar. In de plaats daarvan worden groepsgewijs sociale vaardigheidstrainingen en een budgetteringscursus

gegeven. Een gemis blijft het gebrek aan daginvulling.

Behaalde resultaten

- Van alle trajecten kent 54% vooralsnog een succesvol verloop, terwijl 17% van de trajecten inmiddels succesvol is afgerond, dat wil zeggen dat het voorgenomen traject volgens plan is doorlopen of dat instroom naar werk of scholing heeft plaatsgevonden. 29% van de jongeren is voortijdig uitgevallen.

Het aantal ingestroomde deelnemers is, onder andere door het turbulente verloop van het project iets achtergebleven bij het oorspronkelijk voorgenomen aantal van 20 per interventiewerker per jaar.

- In het tweede jaar (1996) is de opbouw van het netwerk positiever verlopen. Er is een goede samenwerking opgebouwd met politie, arbeidsbureau en GSD. In de samenwerking met het SiJa en het Leger des Heils zijn knelpunten blijven bestaan.
- In de loop van 1996 is door de reclassering een implementatieplan ontwikkeld.

6 Veilig schoolklimaat

6.1 Uitbreiding convenantsaanpak scholen v.o.-scholen

In 1995 hebben scholen voor voortgezet onderwijs, de politie, het Openbaar Ministerie en de vier stadsdelen in Amsterdam West gezamenlijke afspraken over het thema veilig schoolklimaat vastgelegd in een convenant. In dit convenant Veilig in School staan afspraken over:

- het aanstellen van contactpersonen;
- het doen van aangifte of melden in met name genoemde gevallen;
- het aanstellen van vertrouwenspersonen binnen de scholen;
- het opstellen en uitvoeren van schoolveiligheidsplannen (zie project 5.6);
- de deskundige bijdrage middels advies en voorlichting van politie en justitie.

De betrokken partners moeten de noodzakelijke organisatorische voorzieningen treffen die effectieve uitvoering van de convenantsafspraken waarborgt. Tevens worden beleidsprioriteiten geformuleerd waarop gemeenschappelijke inspanning wordt ingezet.

Per politiedistrict wordt gezien hoe de convenantsaanpak het best ontwikkeld en geïmplementeerd kan worden. Er wordt zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande werkverbanden of netwerken per stadsgedeelten. Bestaande aanpakken zoals in Amsterdam-West en Amsterdam-Noord worden nauwlettend gevolgd, geëvalueerd en in de convenantsaanpak geïntegreerd.

Doelstelling en doelgroep

Het leveren van een bijdrage aan het creëren en in stand houden van een veilig schoolklimaat door middel van een convenant Veilig in school. Een en ander moet leiden tot:

- Verminderen jeugdcriminaliteit op en rond school.
- Voorkomen (school)-uitval en afglijden naar criminaliteit.
- Versterken samenwerking tussen scholen, politie stadsdelen en andere partners op preventief en curatief terrein (vroegtijdig, snel en consequent)
- Herstructurering en kwaliteitsverbetering van politie-bijdrage op school-niveau.
- Vormgeven prioritaire aandacht voor risicolocaties en risicogroepen.

Doelgroep: alle v.o., v.s.o. en (voormalige) m.b.o.-scholen in de regio, gekoppeld aan alle wijkteams van politie.

Beoogde resultaat

Scholen, politie, OM en stadsdelen werken effectief samen middels contactpersonen. Activiteiten, preventief en recessief, vinden plaats op basis van overleg en wederzijds vertrouwen. Beoogde doelen worden gerealiseerd.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Jeugdcriminaliteit en slachtofferschap van jongeren wordt voorkomen door een veilig schoolklimaat op alle v.o., v.s.o. en (voormalige) m.b.o.-scholen in de regio.

Uitvoerende organisaties

Scholen, Regiopolitie Amsterdam-Amstelland, Deelraden en Dienst Welzijn Amsterdam.

Planning

In 1996 voortgang bestaande initiatieven.

Duur: voor de periode van het convenant grote stedenbeleid.

Financiën

Financiering uit het integrale budget Veilig in School (project 5.6).

Voor 1996: f 100.000,-

De middelen zijn conform de begroting tot besteding gekomen.

Geplande evaluatie

Voor de looptijd van het convenant staan procesevaluaties gepland.

Over de effect-evaluatie bestaan nog geen duidelijke afspraken.

Projectuitvoering

In 1996 is er verder gewerkt aan samenwerking en beleidsmatige afstemming op het thema veilig schoolklimaat. De projecten onder het thema veilig schoolklimaat, zijn in vijf stadsdelen onder de convenantsaanpak gebracht. In 1995 gebeurde dit al in vier stadsdelen in Amsterdam West, waar de 9 scholen, de politie en het OM in de betreffende regio als eerste het convenant Veilig in School tekenden. In 1996 werd het convenant in Amsterdam-Noord getekend. Met de voorbereiding van de aansluiting van de stadsdelen Zeeburg, Watergraafsmeer en Oost is in 1996 gestart.

De aanpak in Amsterdam-West is geëvalueerd door een extern onderzoeksbureau.

Behaalde resultaten

Het project is erop gericht de bestaande organisaties op structurele wijze aan te passen aan de vereisten van schoolveiligheid. Gegeven de omvang en de aard van de doelgroepen (alle v.o.-scholen, de politiedistricten, het O.M. en de stadsdelen) is het beoogde doel zeer ambitieus. Concrete resultaten zijn op dit moment nog niet meetbaar.

Uit evaluatie van de convenantsaanpak in Amsterdam West blijkt dat er in dit stadium nog weinig concrete resultaten verwacht kunnen worden.

6.2 Stimuleren van het maken van veiligheidsplannen v.o.-scholen

In BoB 1996 zijn de deelprojecten, genoemd onder 5.4, 5.5 en 5.9, respectievelijk binding versterkende activiteiten, aanstelling additioneel personeel en stimulering deelname anti-agressietrainingen ondergebracht bij dit project.

Er wordt naar gestreefd dat alle scholen integrale veiligheidsplannen opstellen en uitvoeren. Op basis van een methode en instrumentarium uit het model van de Amsterdamse aanpak 'Veilig in School', kan per school de uitwerking plaatsvinden. Scholen dienen daarbij samen te werken. Daarnaast dienen de scholen een convenant Veilig in School te ondertekenen met politie, O.M. en lokale overheid (stadsdeel), mee te werken aan de effectevaluatie en eigen (personele) middelen in te zetten. Uiteindelijk dient het resulterende veiligheidsplan zijn verankering te vinden in het schoolwerkplan, de schoolbegroting en scholingsplan.

Doelstelling en doelgroep

Bevorderen van de veiligheid op scholen door middel van het opstellen en uitvoeren van geïntegreerde veiligheidsplannen door alle Amsterdamse scholen voor voortgezet onderwijs uiterlijk per 1998.

Scholen realiseren veiligheids- en calamiteitsplannen en preventief beleid met betrekking tot agressie, geweld en seksuele intimidatie. Plannen betreffen organisatie, onderwijs en fysieke omgeving. De plannen hebben draagvlak binnen de school en sluiten aan op de convenanten.

De doelgroep bestaat uit alle v.o.-, m.b.o.-, en v.s.o.-scholen in Amsterdam.

Beoogde resultaat

- Schoolbestuur en management nemen metterdaad verantwoordelijkheid voor integraal veiligheidsbeleid.
- Alle geledingen van de school worden betrokken bij veiligheid.
- Scholen voldoen aan de bepalingen uit de Arbowet.
- Scholen werken samen.
- Scholen baseren het beleid op een brede diagnose.
- Scholen hebben een concreet beleidsplan, uitgewerkt in te treffen maatregelen.
- Maatregelen betreffen aanpak van incidenten, opvang begeleiding en nazorg, schoolbinding en fysieke omgeving.
- Scholen ondertekenen convenant met stadsdeel, politie en OM en werken de procedurele en organisatorische consequenties daarvan uit.
- Scholen dragen, bij de uitvoering, zorg voor training en voorlichting.
- Scholen onderhouden het veiligheidsbeleid, door dit onderdeel te laten uitmaken van het schoolwerkplan, de jaarlijkse begroting en het scholingsplan.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Veiligheids- en calamiteitsplannen en preventief beleid met betrekking tot agressie, geweld en seksuele intimidatie moeten leiden tot een afname van de criminaliteit en het slachtofferschap van jongeren in en rond de school.

Uitvoerende organisaties

Dienst Welzijn Amsterdam - projectenbureau.

Planning

1996: Fase 1: Ontwerp, try-out (pilot-project) en bijstelling instrumenten.

Financiën

f 673.000,- (inclusief bestedingen voor de projecten 5.5, 5.6 en 5.9). Een deel is niet besteed, in verband met opgelopen vertraging bij de uitvoering van dit project.

Geplande evaluatie

Het evaluatieplan VIS is nog niet uitgewerkt.

Projectuitvoering

Onder andere door een verbreding en een verdieping van de oorspronkelijke opzet heeft dit project enige vertraging opgelopen.

Behaalde resultaten

In 1996 is de instrumentontwikkeling vrijwel afgerond (zie 5.3) en is (eind 1996) gestart met een pilotproject (een gemeenschap van v.o.-scholen onder één bestuur met een grote verscheidenheid aan opleidingsrichtingen).

Voor de procesondersteuning aan scholen is het Amsterdams Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Scholen (ASVOS) opgericht. Dit verband bestaat uit een aantal bedrijven, die ieder over specifieke deskundigheden beschikken. Het consortium wordt door de gemeente ten behoeve van de scholen ingehuurd.

Aangesloten wordt bij de landelijke campagne 'De Veilige School'.

6.3 Instrumentontwikkeling ten behoeve van veiligheid in scholen

Binnen de ARBO-zorgsystematiek wordt een aantal instrumenten ontwikkeld. De instrumenten zijn onderling afgestemd en beogen zicht te verschaffen op de veiligheidsbeleving binnen scholen op de gebieden van agressie, geweld en seksuele intimidatie. Op basis daarvan kan een schoolbeleidsplan worden opgesteld.

Bij de start van het project ging het om:

- een handleiding voor het opstellen van een draaiboek voor opvang en veiligheid;
- een standaardinstrument voor het maken van een risico-inventarisatie, op grond waarvan het draaiboek per school vormgegeven kan worden;
- een methode voor teamgericht werkoverleg over veiligheid en veiligheidszorg;
- trainingsprogramma voor schoolteams met videoband. De genoemde instrumenten worden door middel van dit trainingsprogramma uitgetest op drie brede scholengemeenschappen. Vervolgens worden zij aan andere scholen beschikbaar gesteld.

Doelstelling en doelgroep

Voor scholen de mogelijkheid scheppen hun door de ARBO-wet veronderstelde veiligheidzorg vorm en inhoud te geven.

De doelgroep bestaat uit alle scholen voor voortgezet onderwijs in Amsterdam, tevens v.o.-scholen in andere gemeenten.

Beoogde resultaat

Er zijn concrete instrumenten ontwikkeld die bijdragen aan de veiligheid van personeel, leerlingen en bezoekers binnen het schoolgebouw en op weg naar en van school.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Vermindering van agressie en geweld.

Uitvoerende organisaties

Dienst Welzijn Amsterdam - projectenbureau en het Amsterdams samenwerkingsverband Veiligheid op School (ASVOS), bestaande uit Centrum voor Nascholing Amsterdam, Arbodienst GG&GD, Steinmetz A&O en Van Dijk, Van Soomeren en Partners.

Planning

Ontwikkeling in 1996.

Financiën

f 37.500,-

Geplande evaluatie

In een aparte evaluatie wordt jaarlijks vastgesteld of en in hoeverre er op de drie ontwikkelscholen vermindering van agressie en geweld is opgetreden.

Behaalde resultaten

Dit onderdeel kan als geslaagd worden beschouwd. In 1996 zijn de volgende instrumenten ontwikkeld:

- Module Personeels- en leerlingenonderzoek;
- controle-instrument veiligheidssituatie fysieke ruimte;
- module Veiligheid en schoolbinding;
- proceshandleiding.

In de informatiebrochure 'Samen op weg naar een veilige school' staan de ontwikkelde instrumenten uitgebreid beschreven.

Aan de hand van ervaringen bij de pilot op 3 scholen voor voortgezet onderwijs in Amsterdam Zuidoost, zijn aanpassingen en toevoegingen gerealiseerd die hebben geleid tot een integraal pakket met modules voor de afzonderlijke aandachtsgebieden van het schoolveiligheidsplan. In de laatste instantie is daaraan toegevoegd een werkboek, dat naast informatie over de procesmatige aanpak systematische informatie bevat omtrent de deelaspecten van het veiligheidsplan. In 1997 is het vervolgproject 5.3 'evaluatie van schoolveiligheidsplannen' ingediend en gehonoreerd. Met dit project wordt beoogd om schoolveiligheidsplannen te evalueren aan de hand van standaardelementen uit het ontwikkelde instrumentarium.

6.4 Binding-versterkende activiteiten

Om de betrokkenheid van leerlingen bij de samenleving op school te verhogen en er langs die weg een groter gevoel van verantwoordelijkheid voor te ontwikkelen is het gewenst dat extra activiteiten worden ondernomen die de binding tussen school en leerling versterken. Deze activiteiten kunnen liggen op pedagogisch/didactisch terrein (zoals huiswerkbegeleiding) of op sportief/cultureel gebied. De additionele arbeidsplaatsen, in het kader van de zgn. Melkertregeling, kunnen mede ten behoeve van deze extra activiteiten worden ingezet. Een specifieke training is daarvoor wellicht noodzakelijk.

Doelstelling en doelgroep

Versterken van de band tussen leerling en school in het voortgezet onderwijs. Concreet betekent dit:

- Alle betrokkenen binnen de school bewust maken van het feit dat zij een leefgemeenschap uitmaken.
- Vergroten van de betekenis die de school voor de leerling kan hebben.
- Vergroten van de mogelijkheden waarbij de leerling van betekenis kan zijn voor de school.

Doelgroep: alle scholen voor voortgezet onderwijs, inclusief het mbo.

Beoogde resultaat

Alle scholen voor voortgezet onderwijs beschikken over een concreet en uitvoerbaar pakket van aanvullende activiteiten die de band tussen leerling en school versterken.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Geen direct effect, wel toename identificatie met de belangen van de schoolgemeenschap en vergroting van het 'wij-gevoel'.

Uitvoerende organisaties

Scholen, Bureau Werk gemeente Amsterdam, Trainingsinstelling, Dienst Sport Educatie en Cultuur.

Planning

Gereed per eind 1998.

Financiën

1996 f 260.000, = . Budget is ondergebracht bij project 5.2.

Geplande evaluatie

Jaarlijkse evaluatie van stand van zaken.

Projectuitvoering

In 1996 is aandacht besteed aan verbreding en verdieping van project 5.2: stimuleren van het maken van veiligheidsplannen. Project 5.4 is onderdeel geworden van het uitgebreide project 5.2. Er zijn geen evaluatiegegevens beschikbaar over 1996.

Faint, illegible text visible in the left margin, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

6.5 Aanstelling additioneel personeel in kader Melkertregeling

Verhoging van de schoolveiligheid vereist extra inzet van personeel. Zowel ten behoeve van direct op verhoogde veiligheid gerichte activiteiten als op maatregelen meer in de preventieve sfeer. Nieuw personeel moet daartoe geschoold en getraind worden. Te denken valt aan zaken als EHBO, werken met de ARBO-risico inventarisatie e.d.

Doelstelling en doelgroep

Voorzien in de vereiste extra menskracht ten behoeve van direct verhoogde veiligheid in de school. Concreet betekent dit:

- Meer gericht toezicht.
- Grotere gerichte inzet op veiligheidsaspecten.
- Verhoging van beschikbare deskundigheden.
- Vergroting van de continuïteit bij de aandacht voor veiligheid.

Doelgroep: alle scholen voor voortgezet onderwijs, inclusief het mbo.

Beoogde resultaat

Op alle scholen is een minimaal noodzakelijke personele inzet gerealiseerd, vereist voor een geloofwaardig en effectief veiligheidsbeleid binnen de school.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Preventief ten aanzien van slachtofferschap en criminaliteit van jongeren in en rondom de school.

Uitvoerende organisaties

Scholen, Bureau Werk gemeente Amsterdam, Trainingsinstelling, Projectmanager Dienst Sport Educatie en Cultuur.

Planning

Start in 1995 (voorwaarden/selectie e.d.). Gereed per eind 1998.

Financiën

Kosten opgenomen in budget project 5.2.

Geplande evaluatie

Jaarlijkse evaluatie van stand van zaken.

Projectuitvoering

Aan dit project is in 1996 nog geen uitvoering gegeven. Aanstelling van extra personeel zal pas plaatsvinden in het kader van de schoolveiligheidsplannen. Project is ondergebracht bij project 5.2: stimuleren van het maken van veiligheidsplannen v.o.-scholen en in 1997 niet meer als apart project opgevoerd.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and includes words such as "Project", "Amsterdam", and "1996".

6.6 Implementatie adoptiemodel scholen - politie

Scholen hebben regelmatig te maken met criminaliteit en onveiligheid. In de praktijk is gebleken dat de samenwerking tussen scholen en ondersteunende partners in lokale netwerken het meest efficiënt geschiedt via contactpersonen. De politiepraktijk leert bovendien dat het aanstellen van specifieke politie-contactpersonen per school (*het adoptiemodel*) een sterk preventieve werking heeft en bovendien bijdraagt aan het structureren van de bijdrage die de politie, preventief én repressief, levert in het creëren en in stand houden van een veilig schoolklimaat. De opzet van project 5.6 is het adoptiemodel als korpsbeleid te formuleren en gestructureerd over de hele regio uit te zetten².

Doelstelling en doelgroep

Creëren en in stand houden van een veilig schoolklimaat op alle basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs in de regio (gekoppeld aan wijkteams van politie). Concreet betekent dit:

- Verminderen jeugdcriminaliteit op en rond school.
- Voorkomen (school)-uitval en afglijden naar criminaliteit.
- Versterken samenwerking tussen scholen, politie en andere partners.
- Uitvoering geven aan stadsbrede implementatie Convenant "Veilig in school"-West.
- Gestructureerd aanbieden politie-bijdrage van toenemende kwaliteit.
- Vormgeven prioritaire aandacht voor risicolocaties en risicogroepen.

Beoogde resultaat

- Alle scholen in de regio hebben een contactpersoon bij de politie.
- Activiteiten, preventief en repressief, vinden plaats op basis van overleg en wederzijds vertrouwen.
- Beter zicht op risicogroepen onder schoolgaande jeugd.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Indirect preventief effect door vergroting wederzijds vertrouwen tussen jeugdigen, politie en scholen.

Uitvoerende organisaties

Regiopolitie Amsterdam-Amstelland.

Planning

Start schooljaar 1995/1996

Financiën

Doorlopend en uit eigen middelen.

Evaluatie

Zomer 1996.

Projectuitvoering

Het project in 1996 volgens planning uitgevoerd. De verdere ontwikkeling van het adoptie-model staat op de agenda. Alle scholen in de regio hebben een aanspreekpunt bij de politie. De scholen kunnen contact op nemen met in ieder geval de projectleider en professional jeugd van het wijkteam, naast het feit dat vele scholen een eigen contactpersoon hebben. De dagelijkse praktijk leert dat niet alle contacten met scholen even vruchtbaar zijn. Dit is het gevolg van de verscheidenheid aan wensen en mogelijkheden van de betrokken scholen en wijkteams.

Noot 2 Over het schooladoptiemodel is een notitie geschreven 'politie en geweld in school'.

Behaalde resultaten

De hoofddoelstelling, het creëren en in stand houden van een veilig schoolklimaat, is moeilijk aantoonbaar zonder effect-onderzoek. Voor dit onderzoek is geen financiering opgenomen. Dit is een constatering uit de interne procesevaluatie van de politie (september 1997). Door de politie wordt verder opgemerkt dat doelstellingen in sommige gevallen niet worden behaald omdat partners een keuze hebben in de mate waarin zij mee willen werken in de realisering ervan.

De vertrouwensband die de politie met de scholen heeft opgebouwd is versterkt. Dit heeft geleid tot een stijging in het aantal meldingen. Meldingen geschieden vroegtijdiger en zijn minder ernstig van aard.

Dit project is in 1997 gecontinueerd als project 5.5.

6.7 Voorlichting op school aan leerlingen, ouders en onderwijsgevend personeel

De politie geeft, vaak samen met bureau Halt, voorlichting op school over criminaliteitspreventie. Deze voorlichting is gericht op bewustmaking van leerlingen, ouders/opvoeders en onderwijsgevend personeel ten aanzien van verschillende (jeugd)problematieken.

De voorlichtingstaak kent weinig structuur, zowel in organisatie als inhoud. Omdat de schoolvoorlichting wel als belangrijk wordt ervaren (zie o.a. convenant Jeugd en veiligheid) is kwaliteitsverbetering op haar plaats. Daartoe zal na een deskundige informatie-analyse en evaluatie een plan van aanpak voor kwaliteitsverbetering worden opgesteld en uitgevoerd.

Doelstelling en doelgroep

- Evalueren bestaande voorlichtingsprojecten van de politie en HALT op kwaliteit en effect.
- Bundelen en afstemmen van projecten rond thema's (zoals sociale weerbaarheid).
- Via contactpersonen gestructureerd in schoolprogramma opnemen van voorlichting.

Alle voorlichtingsprojecten van politie en Halt zijn bij de projectuitvoering betrokken.

Beoogde resultaat

- Alle politie- en HALT-projecten zijn volgens een te ontwikkelen model beschreven en geëvalueerd.
- De scholen krijgen de voorlichtingsmogelijkheden gebundeld aangeboden opdat opname in het schoolprogramma beter mogelijk is.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Door voorlichting wordt preventief gewerkt aan verminderen jeugdproblematiek.

Het effect op jeugd en veiligheid in Amsterdam zal na verbetering van de verschillende projecten moeten worden getoetst.

Uitvoerende organisaties

Regiopolitie Amsterdam-Amstelland, Bureau HALT, GG&GD, CAD, Scholen.

Planning

1995/1996: afronding informatie-analyse en evaluatie.

1997/1999: verbetering bestaande projecten, en ontwikkeling nieuwe projecten.

Financiën

Voor BoB 1996: f 125.000,-.

De financiering is conform de begroting tot besteding gekomen. Voor de uitvoering van het plan van aanpak kwaliteitsverbetering zijn de daarvoor bestemde ontwikkelingsgelden uit 1996 gereserveerd. Daarnaast is een extra subsidie voor 1997 aangevraagd.

Geplande evaluatie

Jaarlijks in het kader van de projectevaluatie en financiële evaluatie van de stedelijke projecten waarover de politie trekkersschap heeft.

Betrokkenheid van de doelgroep

Leerlingen zijn evenals docenten en schoolvoorlichters direct bij het project betrokken.

Projectuitvoering

Het project is een half jaar later dan gepland van start gegaan, door late beschikbaarstelling van de financiën van het Rijk. De uitvoering van het plan in 1996 is verder volgens plan verlopen. Naast een nulmeting (Bureau Eysink, Smeets en Etman), een onderzoek naar de organisatie en kwaliteit van de schoolvoorlichting, zijn verschillende schoolvoorlichtingsproducten ontwikkeld. Scholen, leerlingen, leraren, en schoolvoorlichters bij politie en Halt zijn nauw bij het onderzoek betrokken. Het onderzoek zal in mei 1997 leiden tot een rapport en advies m.b.t kwaliteitsverbetering.

Behaalde resultaten

In november 1996 is schoolvoorlichtingsmap voltooid, waarin de bestaande schoolvoorlichtingsprojecten volgens een standaardmodel staan beschreven. De politie kan middels de schoolvoorlichtingsmap en de bijbehorende folder nu professioneel haar aanbod aanbieden.

Het via contactpersonen gestructureerd opnemen van voorlichting in het schoolprogramma is slechts gedeeltelijk geslaagd (zie ook project 5.6). Of de school genegen is de schoolvoorlichting structureel in haar programma op te nemen, valt binnen de verantwoordelijkheid van de school. Scholen reageren erg verschillend op het aanbod van politie.

Een ander belangrijk resultaat is de voltooiing van de nulmeting, waarin de kwaliteit van de organisatie en de inhoud van de (nieuwe) schoolvoorlichting werd onderzocht. Verschillende evaluaties van afzonderlijke schoolvoorlichtingsprojecten laten op dit moment al positieve effecten zien.

Dit project is in 1997 gecontinueerd als project 5.6.

6.8 Deskundigheidsbevordering gastdocenten primair en voortgezet onderwijs

Gastdocenten criminaliteitspreventie in het primair en voortgezet onderwijs dienen door middel van een cursus voorzien te worden van de noodzakelijke achtergrondinformatie, basiskennis en vaardigheden. Hierdoor dient een grotere eenduidigheid te komen in de kwaliteit van het voorlichtingsaanbod aan gebruikers.

Doelstelling en doelgroep

Doelstelling van de cursus is:

- Verhogen van effectiviteit.
- Voorkomen van averechtse effecten.
- Versterken netwerken via regionale opzet.
- Bevordering samenwerking op terrein van voorlichting.

Doelgroep: politiemensen, Haltmedewerkers, ex-gedetineerden, slachtoffers van criminaliteit, reclasseringmedewerkers en functionarissen in de rechtsgang e.a. die voorlichting geven aan schoolklassen in het kader van criminaliteitspreventie.

Beoogde resultaat

Er is een adequate cursus beschikbaar voor de doelgroep die aan de doelstellingen voldoet.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Indirect

Uitvoerende organisaties

Extern bureau.

Organisaties van doelgroepen.

Planning

Start in 1995.

Financiën

f 30.000, = Convenant Justitie/Amsterdam 1995.

f 60.000, = Convenant Justitie/Amsterdam 1996.

f 60.000, = Convenant Justitie/Amsterdam 1997.

f 30.000, = Convenant Justitie/Amsterdam 1998.

Geplande evaluatie

Nog te plannen in 1997. Wordt meegepland met de cursusopzet; kosten f 35.000, = budget gemeente 1995.

Behaalde resultaten

Conform de plannen is een trainingsprogramma deskundigheidsbevordering gastdocenten primair en voortgezet onderwijs ontworpen. Het programma is in twee pilots getest, vier andere pilots volgen nog.

Dit project komt niet meer terug in 1997; onduidelijk is of beoogde resultaten zijn gerealiseerd.

1	1	1
2	2	2
3	3	3
4	4	4
5	5	5
6	6	6
7	7	7
8	8	8
9	9	9
10	10	10
11	11	11
12	12	12
13	13	13
14	14	14
15	15	15
16	16	16
17	17	17
18	18	18
19	19	19
20	20	20
21	21	21
22	22	22
23	23	23
24	24	24
25	25	25
26	26	26
27	27	27
28	28	28
29	29	29
30	30	30
31	31	31
32	32	32
33	33	33
34	34	34
35	35	35
36	36	36
37	37	37
38	38	38
39	39	39
40	40	40
41	41	41
42	42	42
43	43	43
44	44	44
45	45	45
46	46	46
47	47	47
48	48	48
49	49	49
50	50	50
51	51	51
52	52	52
53	53	53
54	54	54
55	55	55
56	56	56
57	57	57
58	58	58
59	59	59
60	60	60
61	61	61
62	62	62
63	63	63
64	64	64
65	65	65
66	66	66
67	67	67
68	68	68
69	69	69
70	70	70
71	71	71
72	72	72
73	73	73
74	74	74
75	75	75
76	76	76
77	77	77
78	78	78
79	79	79
80	80	80
81	81	81
82	82	82
83	83	83
84	84	84
85	85	85
86	86	86
87	87	87
88	88	88
89	89	89
90	90	90
91	91	91
92	92	92
93	93	93
94	94	94
95	95	95
96	96	96
97	97	97
98	98	98
99	99	99
100	100	100

6.9 Stimulering deelname anti-agressietrainingen

Via anti-agressietrainingen kan de weerbaarheid van schoolpersoneel worden vergroot. Deze trainingen leiden tot een vergroting van de technische vaardigheden in het omgaan met agressie en geweld en een verhoging van het zelfvertrouwen van het personeel.

Doelstelling en doelgroep

Doelstelling van het project is niet nader omschreven.

Doelgroep: alle scholen voor voortgezet onderwijs, inclusief het mbo.

Beoogde resultaat

Personeel dat ervoor in aanmerking wenst te komen, wordt in staat gesteld trainingen te volgen.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Indirect. Versterking van het arsenaal van gedragsmogelijkheden van de doelgroep leidt tot voorkoming van geweld en verhoging van het zelfvertrouwen.

Uitvoerende organisatie

Scholen, Trainingsinstelling, Projectmanager Dienst Sport Educatie en Cultuur.

Planning

Gereed per eind 1998.

Financiën

Door middel van door OCW in het kader van het programma 'De veilige school' aan scholen te verstrekken vouchers.

Geplande evaluatie

Jaarlijkse evaluatie van stand van zaken.

Projectuitvoering

Project is ondergebracht bij project 5.2. Er zijn geen specifieke evaluatiegegevens bekend.

Project komt niet meer als apart project terug in 1997.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

6.10 Onderzoek veiligheidsproblemen basisscholen en behoefte aan naschoolse opvang

Zowel door scholen als door de politie worden signalen afgegeven die wijzen op groeiende veiligheidsproblemen in en rond basisscholen. Een bijkomend probleem is de vaak als slecht beoordeelde aansluiting tussen de basisschooltijden enerzijds en de aanwezigheid van de ouders thuis anderzijds. Hiervan worden met name kinderen met een sociale indicatie het slachtoffer.

Een verkennend onderzoek moet duidelijk maken of aard en omvang van de problematiek een gerichte aanpak van de veiligheidsproblemen in het algemeen rechtvaardigt en moet -indien de noodzaak blijkt- aanbevelingen opleveren voor een effectieve aanpak van naschoolse opvang.

Doelstelling en doelgroep

Project is opgesplitst in twee afzonderlijke onderdelen.

Deelonderzoek 1:

- Verkrijgen van inzicht in veiligheidssituatie in en rond basisscholen.
- Formuleren van aanbevelingen voor beleid.

Deelonderzoek 2:

- Zichtbaar maken in welke mate de naschoolse opvang in Amsterdam is georganiseerd.
- Nagaan of het systeem, zoals het nu werkt, de risicogroep in voldoende mate bereikt.
- Welke activiteiten worden aangeboden in de naschoolse opvang en welke doelen streeft men daarbij na die mogelijk een bijdrage leveren aan criminaliteitspreventie.
- Formuleren van aanbevelingen voor beleid.

Doelgroep:

- Deelonderzoek 1 representatief voor basisonderwijs Amsterdam
- Deelonderzoek 2 representatief voor stedelijk aanbod.

Beoogde resultaat

Er bestaat inzicht in veiligheidsproblemen in en rond basisscholen en in vraag en aanbod van middag- en avondopvang van kinderen met sociale indicatie waarvan de ouders thuis afwezig zijn.

Er zijn concrete beleidsaanbevelingen geformuleerd.

Uitvoerende organisaties

Deelproject 1:

- Projectgroep jeugd en Veiligheid Amsterdam formuleert de onderzoeksopdracht en treedt op als begeleidingscommissie.
- Een extern onderzoeksbureau voert de opdracht uit.

Deelproject 2:

- Ministerie van Justitie, Openbaar Ministerie en gemeente Amsterdam formuleren onderzoeksopdracht en treden op als begeleidingscommissie.
- Een extern onderzoeksbureau voert de opdracht uit.

Planning

Planning en duur van het deelproject 1. : Veiligheid basisonderwijs.

1997: onderzoek en rapportage door Van Dijk, Van Soomeren en Partners.

Planning en duur van het deelproject 2. : Naschoolse opvang.

1997: onderzoek en rapportage door S.C.O./Kohnstamm Instituut.

Financiën

Deelonderzoek 1:

- algemene verkenning onveiligheid;
- f 70.000, = GSB-budget 1995.

Deelonderzoek 2:

- f 20.000, = Convenant Justitie/Amsterdam 1995;
- f 20.000, = Convenant Justitie/Amsterdam 1996.

De vraagstelling in het deelonderzoek 1. is uitgebreid met vragen rond de behoefte aan externe ondersteuning van basisscholen bij veiligheidsbeleid. Ondersteuning in de zin van een convenantsstructuur, zoals die bij het v.o. is bedacht. De financiering van dit extra onderdeel is gedaan vanuit de middelen van project 5.1 : uitbreiding convenant.

Deelonderzoek 2 is gedaan conform de begroting.

Geplande evaluatie

In het kader van evaluatie convenant Justitie/Amsterdam, respectievelijk convenant GSB.

Behaalde resultaten

De eerste doelstellingen van de deelprojecten zijn in 1997 bereikt.

Dat wil zeggen dat gekwantificeerde gegevens zijn verkregen over de veiligheid op basisscholen en het kwantitatieve en kwalitatieve aanbod aan naschoolse opvang.

Het tweede doel, het verbinden van beleidsconclusies aan de uitkomsten van de rapporten, is nog niet bereikt.

Met betrekking tot deelrapport 1 is in het overleg tussen de portefeuillehouders onderwijs van de stadsdelen is besloten dat het onderzoek onderwerp van bespreking zal zijn op lokaal niveau, met als doel het trekken van beleidsconclusies.

Met betrekking tot deelrapport 2 zal de projectgroep Jeugd en Veiligheid nog een voorstel van afhandeling formuleren, zodra de definitieve eindversie van het rapport beschikbaar is.

Project is in 1997 niet meer opgevoerd als project. Onduidelijk is of en op welke termijn alle beoogde resultaten zijn gerealiseerd.

7 Verbetering informatie over jeugdproblematiek

7.1 Analyse trends in daad- en dadergroepen

Om daadkrachtig te kunnen reageren op jeugdcriminaliteit is inzicht in trends een must. Daarbij gaat het om trendmatige ontwikkelingen ten aanzien van dadergroepen, delictsoorten, locaties, criminaliteitsverkennd gedrag et cetera (voorbeelden: heling van gestolen brommers, ronselen drugkoeriers op scholen, inschakelen minderjarigen voor klusjes van criminele volwassenen vanwege geringe strafmodaliteit). Veelal vindt criminaliteitsanalyse pas plaats als de trend al gezet is, wat een snelle en vroegtijdige interventie niet ten goede komt.

In het kader van dit project dienen de volgende activiteiten te worden uitgevoerd.

- Periodiek uitvoeren van criminaliteitsbeeldanalyses aangaande jeugdcriminaliteit.
- Projectmatig uitvoeren gedetailleerde criminaliteitsanalyses bij geconstateerde trends.
- Ontwikkelen aanpak afgestemd op verkregen informatie.
- Voortdurend evalueren en bijstellen analyse.
- Verspreiden verkregen informatie onder betrokken instellingen.
- Formuleren en uitvoeren integrale reactie.

Op basis van analyse van trendmatige ontwikkelingen kunnen de betreffende instanties, binnen eigen geledingen en in een integrale aanpak, een effectieve interventie mogelijk maken. Daarnaast biedt zo'n analyse meer mogelijkheden om in een vroeg stadium preventief in te grijpen.

Doelstelling en doelgroep

Verkrijgen van een beeld over trends in jeugdcriminaliteit.
Ontwikkelen van monitor aan de hand van bestaande systemen.
Optimaliseren informatie-systemen bij verschillende instanties.
Verspreiden relevante informatie aan samenwerkingspartners (bijv. scholen).
Doelgroep: alle trends aangaande jeugdcriminaliteit en verkennend gedrag.

Beoogde resultaat

Er bestaat een beeld aangaande de trends in jeugdcriminaliteit.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Door het verkregen inzicht kan adequater op ontwikkelingen in jeugdcriminaliteit gereageerd worden. Negatieve trendmatige ontwikkelingen worden tegengegaan, waardoor jongeren minder snel geneigd zijn de criminaliteit te verkennen of verdergaand op te zoeken.

Uitvoerende organisaties

Politie in samenwerking met o.a. OM, stadsbestuur, scholen, jeugd-reclassering.

Planning

Eind 1995, 1996.

Financiën

f 100.000,- per jaar.
Besteding: in 1996 is f 37.000,- besteed aan een onderzoek naar de

gabbercultuur dat in het kader van dit project is uitgevoerd.

Geplande evaluatie

Per gegeven analyse (periodiek en projectmatig).

Projectuitvoering

In 1996 heeft de Regiopolitie Amsterdam-Amstelland een onderzoek uitgevoerd naar de gabber-beweging. De onderzoeksvraag kwam voort uit kringen van de Amsterdamse politie, waar men zich zorgen maakte over de gabbers naar aanleiding van enkele (gewelds)incidenten.

Het betrof een literatuurstudie en gesprekken met informanten om de mogelijke gevaarlijke kanten van de gabbercultuur in kaart te brengen, met name het gebruik van geweld, racisme en rechts-radicalisme, al dan niet onder invloed van excessief druggebruik.

In 1997 zal, in opdracht van de gemeente Amsterdam, een onderzoek worden uitgevoerd naar ontwikkelingen en trends in jeugdcriminaliteit.

Behaalde resultaten

De gabbercultuur is in beeld gebracht: het rapport maakt duidelijk dat het met de gabbers allemaal wel meeviel. Ze bleken minder gewelddadig dan gedacht.

7.2 Verbetering informatiepositie jeugdcriminaliteit

Uit recente evaluatie van de bedrijfsvoering bij zowel politie als het Openbaar Ministerie bleek dat de databestanden van beide organisaties organisatorisch-technisch niet met elkaar communiceren. Daar waar dezelfde dossiers worden ingevoerd (aangaande verdachten in strafzaken), is het onmogelijk middels de geautomatiseerde systemen dossiers te volgen. Eén en ander is debet aan de verschillen in codes in zowel informatie-beheer (invoer, doorstroom, uitvoer) als in informatie-verwerking (codes op dossier-onderdelen). Vanwege deze verschillen is informatie-analyse een ondoenlijke zaak.

Eén van de andere knelpunten in de informatiepositie is de analyse en opvraagbaarheid van politiegegevens die door mutatie in dagrapporten verwerkt worden. Deze gegevens zijn niet gestructureerd opvraagbaar.

Doelstelling

Verbeteren informatie-positie aangaande jeugdcriminaliteit.

Ontwikkeling van communicerende automatiseringssystemen voor politie en OM.

Verbeteren van de geautomatiseerde bedrijfsvoering bij politie en OM.

Gestructureerd opvraagbaar maken van bedrijfsgegevens uit de dagrapporten.

Standaardisatie van begrippen en eenduidige invoer.

Beoogde resultaat

Over ieder geregistreerd politie-contact van minderjarigen (ongeacht of tot strafvervolgning is overgegaan of niet) zijn de gegevens bij zowel OM als politie opvraagbaar volgens communicerende systemen.

Verwachte effect op de jeugdcriminaliteit

Een snelle, consequente en adequate aanpak van jeugdcriminaliteit doet recidive verminderen en geeft beter zicht op first offenders.

Uitvoerende organisatie

Politie en OM: de automatiseringsafdelingen van beide organisaties worden op de hoogte gebracht van het probleem en krijgen de opdracht aan de oplossing ervan te werken. Daarvoor is een goede probleem-analyse noodzaak.

Planning

Voortgaande ontwikkeling.

Financiën

f 75.000.

Evaluatie

Na herziening systemen.

Projectuitvoering

De projectbeschrijving is basis geworden voor de uitvoering van een (deels) andere project: een voorstudie naar de mogelijkheden voor een Amsterdams Cliëntvolgsysteem. Hiervoor wordt verwezen naar de projectevaluatie 1.4 Cliëntvolgsysteem.

Behaalde resultaten

Project is voor 1997 niet meer opgevoerd. Nagegaan dient te worden in hoeverre doelstellingen en beoogd resultaat worden gerealiseerd middels de ontwikkeling van het Cliënt-Volg-Systeem.

7.3 Databank reactiemogelijkheden

Naast de informatie die via het cliënt-volgsysteem beschikbaar komt, is er behoefte aan een centraal punt waar uitgebreide informatie kan worden verkregen over alle mogelijkheden die er binnen Amsterdam bestaan in het voorkomen en aanpakken van de jeugdcriminaliteit (halt, (taak)straffen, maatregel hulp en steun, ondertoezichtstelling, nieuwe perspectieven, unitur, preventieprojecten, etc.). Een oplossing voor dit knelpunt is een door de Raad voor de Kinderbescherming beheerde databank/mediatheek. In beginsel zou deze databank/mediatheek toegankelijk moeten zijn voor iedereen.

Doelstelling

Inrichting databank/mediatheek.

Beoogde resultaat

Algemene informatievoorziening over voorkomen en aanpakken jeugdcriminaliteit is verbeterd.

Uitvoerende organisatie

Afdeling strafzaken van de Raad voor de Kinderbescherming.

Planning

Januari 1996: plan van aanpak.

Juli 1996: operationeel.

Financiën

f 50.000,- op jaarbasis (formatie plus materiaal).

Geplande evaluatie

Juli 1997.

Projectuitvoering

De Raad voor de Kinderbescherming heeft, na overleg met de partners in het Jeugdreclasseringsplatform, besloten geen uitvoering aan het project te geven. Nadat eerst de start werd vertraagd door personele problemen bij de Raad voor de Kinderbescherming en late overmaking van het subsidiebedrag, is nu ook de noodzaak van het project door recente ontwikkelingen aanzienlijk verminderd.

Het idee voor het project is ruim twee jaar geleden ontstaan. Door de ontwikkeling van de automatiseringssystemen van de bij Jeugd en Veiligheid betrokken instanties, het frequente overleg en steeds betere informatie-uitwisseling, blijkt er bij deze instanties geen behoefte meer te zijn aan de uitvoering van het project. De vragen van derden naar reactiemogelijkheden kunnen ook zonder databank naar tevredenheid worden beantwoord.

